

Studerende
klar med ny
klumme 11

Blød
studiestart
mindsker
frafald 4

Instituttlederen
vil have fokus på
læring frem for
undervisning 5

CAMPUS

A A R H U S U N I V E R S I T E T

18
7.11.05

Kreativitet gør forskellen

Humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning er en krumtap, når det gælder fremtidens velstand og konkurrenceevne. Derfor har Videnskabministeriet besluttet at afsætte 78 mio. kr. til erhvervsrettet forskning inden for de to områder fra 2006-2008.

Det er ganske vist 102 mio. kr. mindre end en arbejdsgruppe under ministeriet anbefalede i rapporten *Det innovative humaniora og samfundsvidenskab*, der kom i august, men formanden for arbejdsgruppen, lektor Søren Barlebo Rasmussen fra Handelshøjskolen i København, vælger dog at glæde sig over, at der nu er der gået hul på bylden, og at det er gået op for politikerne, at humaniora og samfundsvidenskab også står for det innovative og for iværksætteri.

Aarhus Universitet er stort set ikke er nævnt rapporten – men både på Samfundsvidenskab og specielt på Humaniora mener man at stå stærkt, når første rate på 26 mio. kr. bliver udbudt i 2006.

Men hvad vil det egentlig sige at være kreativ og innovativ inden for humaniora og samfundsvidenskab? Hvad laver de kreative humanister og samfundsvidenskabelige forskere ude i virksomhederne? Og hvad mener videnskabsministeren?

Tema side 7-9

Jakob Mark/AU-foto

Forsker-uddannelse på dagsordenen

Dekan Erik Meineche Schmidt

Forskeruddannelse er for alvor kommet på den politiske dagsorden. Det er også på høje tid, hvis Danmark skal have en reel chance for at blive et førende land i vidensamfundet. De seneste ca. 10 års udvikling af forskeruddannelserne i Danmark har været karakteriseret ved stagnation – antallet af nyindskrevne ph.d.-studerende var i 2003 knap 1200, hvilket er lidt lavere end i 1995, hvor tallet var godt og vel 1200.

Dette er en besynderlig forberedelse til det kommende "Bologna-spring", og regeringen har derfor resolut besluttet at nedsætte et udvalg – nærmere betegnet et internationalt panel, der skal evaluere ph.d.-uddannelserne i Danmark. Evalueringens temaer ligger ganske tæt på temaerne for den evaluering, der blev gennemført i 1999, og som konstaterede, at forskeruddannelserne i Danmark var "godt begyndt", men også, at der var plads til forbedring.

Det Naturvidenskabelige Fakultet fik pæne karakterer i denne evaluering, og vi forventer også at klare os godt i den nye evaluering. Baggrunden herfor er dokumenterede resultater fra 15 års erfaring med et forskeruddannelsessystem, der er karakteriseret ved høj kvalitet, stor effektivitet, omfattede internationalisering og fuld beskæftigelse på et bredt arbejdsmarked; resultaterne er beskrevet i pjecen *De naturvidenskabelige ph.d.-uddannelser i Århus – en go' historie ...*.

Rygraden i fakultetets forskeruddannelsessystem er den såkaldte 4+4-model, hvor forskeruddannelsen påbegyndes efter fire års grunduddannelse og forud for afsluttet kandidatgrad. 4+4-modellen blev introduceret i 1991 som en del af et samlet forslag til indretning af et moderne universitetsuddannelsessystem efter amerikansk forbillede. Forslaget blev (med rette) opfattet som et angreb på det klassiske europæiske universitetssystem og havde som sådan ikke en chance på daværende tidspunkt.

Indretningen af forskeruddannelsen efter en Graduate School-model overlevede imidlertid og har spillet en væsentlig rolle for fakultetets nuværende forskningsmæssige styrke – en styrke, der bl.a. betyder, at fakultetet uden vanskeligheder vil kunne håndtere mindst en fordobling af antallet af ph.d.-studerende. En sådan ekspansion forudsætter naturligvis tilførsel af de nødvendige økonomiske ressourcer, og det bliver derfor afgørende, i hvilket omfang og på hvilken måde regeringen vil sætte handling bag de mange ord, når dens forskellige paneler, udvalg og råd er færdige med deres arbejde.

Fakultetet er klar til at indgå en aftale om en betydelig ekspansion af sine ph.d.-uddannelser. Aftalen skal omfatte krav til fakultetet vedrørende produktivitet, kvalitet, relevans, internationalisering, erhvervssamarbejde mv. Til gengæld skal aftalen sikre midler i et omfang, der reelt sætter fakultetet i stand til at løfte opgaven.

En sådan aftale kan naturligvis også indgås på universitetsniveau, hvis de øvrige fakulteter og rektor er indstillet på det. Der er meget, der tyder på, at det faktisk er tilfældet.

Fakultetet er klar til at indgå en aftale om en betydelig ekspansion af sine ph.d.-uddannelser. (...) Til gengæld skal aftalen sikre midler i et omfang, der reelt sætter fakultetet i stand til at løfte opgaven.

JUST A MINUTE

Creative Humanities and Social Sciences

In connection with an agreement on research funds in next year's Budget, the Ministry of Science has allocated 78 million DKK to commercially-oriented research within the Humanities and Social Sciences.

The funds are distributed over four areas where both the Humanities and Social Sciences are deemed to have potential in relation to business and commerce. These areas are: the global

reality, innovation and creativity, the experience economy, market understanding, and user-driven innovation.

Minister of Science Helge Sander believes that many future innovative businesses will spring from the Humanities and Social Sciences, but that a need exists for a more systematic cooperation with the business community.

At the University of Aarhus, the voca-

tional PhD programme, among others, has helped to set focus on cooperation between businesses and the vocationally-oriented part of the Humanities and Social Sciences.

Dean Bodil Due from the Faculty of Humanities says that several research environments at the Faculty are ready to contribute with ideas for vocationally-oriented humanistic research.

P.p 7-9

Biologists Discuss Teaching

In week 43, The Department of Biological Sciences took three days out of their programme to discuss teaching at the University's estate, Sandbjerg Manor.

This is the first time that all members of a department have had such a long and intensive seminar concerning teaching on both the individual and institutional level.

Focus on the teaching function at the University is a result of the demand for teaching portfolios in connection with the hiring of academic staff.

Researchers must be able to document their teaching qualifications. Furthermore, because students have increasingly varied qualifications, it is necessary

to discuss new pedagogical teaching methods.

An evaluation of the three days showed that 48 out of 52 participants were "very satisfied" with the outcome, while the remaining four were "satisfied". P. 5

The Department of Biological Sciences took three days out of their programme to discuss teaching at the University's estate, Sandbjerg Manor.

Lars Kruse/AU-Foto

New Energy for AIESEC

For several years activities have been rather infrequent at the University's branch of AIESEC, which arranges traineeships for students all over the world. Now, however, a group of students have given the organisation new energy.

AIESEC is run by volunteer students

and they are given ample opportunity to infuse the work with their own ideas. For instance, Philosophy and English student Anders F.B. Jensen has just returned from an AIESEC conference in Bangladesh, where the Asian branches met.

– We do not have many contacts be-

tween China and Denmark at the moment, but I am interested in establishing a more systematic exchange.

The organisation is represented by a total of 18,000 members at over 800 universities in approximately 90 countries worldwide. All studies are welcome at the AIESEC. P. 10

Student Election

On the 24th November, students at the University will elect two representatives for the University Board. The candidates are lined up, ready to campaign, but student voters have a limited understanding of the issues at stake.

They feel that university politics are far too removed from their daily lives. Electoral researchers point to the fact that the issues lack substance, and that the students might not feel that their votes matter. While the conflict politics of the student rebellion of '68

might have had a rallying effect, the times have changed and students today are more concerned with getting an education than having an influence on how the University is run. P. 6

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne.

Næste nummer udkommer 21. november. Deadline for indlæg 14. november kl. 10.00.

Redaktion: Niels Juels Gade 84, 8200 Århus N
T: 8942 2330, e-mail: campus@au.dk

Ansvarshavende: Souschef Ingeborg Christensen.
T: 8942 2342; e-mail: ic@adm.au.dk

Abonnement: Et årsabonnement koster 150 kr. Studerende ved Aarhus Universitet 100 kr.

Henvendelser vedr. abonnement rettes til Torben Johansen,
T: 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk

Annoncer: Henvendelse på redaktionen.
T: 8942 2330, e-mail: campus@au.dk

Tryk: Avistryk Nord A/S

ISSN: 1604-1607

Anders Correll
Redaktør
T: 8942 2331
M: 2899 2235
ac@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
campus@au.dk

Hans Plauborg
Journalist
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Sys Vestergaard
Journalist
T: 8942 2335
M: 6020 2626
scv@adm.au.dk

Kasper Thaarup
Studentermødthjælper

Sys Christina Vestergaard

Universitetet i pixi-udgave

Praktik på universitetet er blevet en elevmagnet både blandt gymnasie- og folkeskoleelever.

STUDENTERREKRUTTERING

Onsdag, torsdag og fredag i uge 44 fik Aarhus Universitet overvældende mange gæster: Mere end 750 gymnasieelever havde taget imod tilbudet om at komme i studiepraktik på universitetet. Søgningen til studiepraktikken var så stor, at universitetet denne gang har måttet afvise ca. 150 gymnasieelever. Det mest populære fag i år var medicin med 123 studiepraktikanter.

Ugen forinden var der et andet stort rykind på universitetets naturvidenskabelige fakultet. Fakultetet har på eget initiativ skabt et praktiktiltag, som videnskabsminister Helge Sander i øvrigt lovpriser: erhvervspraktik for folkeskoleelever. Ministeren mener, det er så god en

måde at styrke interessen for naturvidenskab på, at han i et brev har opfordret landets øvrige universiteter til at tage ideen op.

Også det tilbud er populært. Næsten 200 folkeskoleelever fra det meste af Jylland valgte at bruge uge 43 på Det Naturvidenskabelige Fakultet, der havde tilrettelagt et særligt forløb med et fagligt niveau, som folkeelevne kunne være med på, og som samtidig gav eleverne en reel fornemmelse af, hvad der foregår på et universitet.

– Det er universitetet i pixi-udgave. Vi viser dem, hvad det vil sige både at være studerende, hvad de enkelte fag indebærer, og hvad der forskes i, siger institutleder Johan P. Hansen fra Institut for Matematiske Fag, som har været med til at udvikle konceptet.

Bivirkning ved Dior

Det Naturvidenskabelige Fakultet har en klar interesse i at henvende sig til folkeskoleelever. Som konsekvens af den nye gymnasireform skal de unge tidligere end før tage stilling til, hvilke fag de vil satse på, og derudover vil fakultetet gerne fortsat øge sin andel af kvindelige studerende. I dag er fire ud af 10 naturfagsstuderende kvinder.

– Ved at tage folkeskoleelever ind kommer vi i kontakt med den rigtige alder. Halvdelen af praktikanterne er piger, og deres interesse for naturfagene er mindst på samme niveau som drengenes. Der må være et stof i Lancôme, Dior osv., som har den bivirkning, at pigerne, jo ældre de bliver, mister interessen for naturfag. Det vil vi gerne prøve at modvirke, siger Johan P. Hansen.

For eleverne er der rig mulighed for at få sig en aha-oplevelse i løbet af ugen. For det første fordi de ud over velkendte fag som matematik, biologi, fysik og kemi kan blive introduceret for fag, de ikke møder i folkeskolen: molekylærbiologi, datalogi og geologi. For det andet fordi de også stifter bekendtskab med fag, som de ikke umiddelbart har interesse for. Hver elev oplever i alt fire fag i løbet af ugen og kan i deres ansøgning ytre ønsker om at se bestemte fag.

Erhvervspraktikanterne er nøje udvalgt på baggrund af motiverede ansøgninger og anbefalinger fra en lærer.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

Langsom start for ph.d.-satsning

Flere forskerstuderende lød ambitionen, da Det Samfundsvidenskabelige Fakultet for to år siden besluttede at satse på forskeruddannelsen gennem en betydelig forøgelse af selvfinansieringen. Målet var i løbet af fire år at øge optaget til 115 forskerstuderende. Det forudsatte, at omkring 50 af de 115 nye ph.d.-studerende, skulle finansieres sammen med bidrag fra eksterne partnere.

Halvvejs inde i perioden ser det ud til, at der er langt igen. Eksterne partnere har indtil nu bidraget med penge til 15 ph.d.-studerende af de

47, der i 2004-5 er indskrevet ved de fire institutter, som fakultetet omfatter. Men dekan Tom Latrup-Pedersen er fortrøstningsfuld.

– Vi er på vej. Det er en ordning, som skal løbes i gang. Når man søsætter sådan en strategi, skal vi forvente en progressiv stigning. Den kommer, efterhånden som modellen bliver mere udbredt, mener dekanen, der noterer, at et par af de 15 ph.d.-studerende får deres uddannelse betalt fuldt ud af partnere, som Viborg Amt og Arbejdsmiljøfonden.

Tom Latrup-Pedersen peger på, at forhandlingerne, inden en kontrakt kommer på plads, kan være mere langvarige, end man umiddelbart skulle forvente.

– Vi har brugt mange ressourcer på at gennemføre et kontraktgrundlag, som alle parter – inklusive den ph.d.-studerende – har glæde af.

– *Er det svært at finde partnere?*

– Vores erfaring er, at når vi først kommer i dialog, er den altid positiv. Vi har desværre også kuldsejlede forhandlinger med private partnere, men vi har fået gode kontakter. De

første to år har i høj grad også drejet sig om at opbygge netværk, siger Tom Latrup-Pedersen. Han finder det ikke afgørende, hvilke partnere, der går i samspil med fakultetets pengekasse for at skabe større volumen i forskeruddannelserne.

– Det afgørende er, om det er kilder, som synes, det er værd at investere i vores forskeruddannelser, og som vil respektere de faglige krav, vi stiller. Jeg mener, vi kan konstatere, det er tilfældet.

Helge Hollesen/ campus.au.dk

Den sidste lønseddel

Når de timelønnede i denne uge modtager en lønseddel, så skrives der historie på Aarhus Universitet. Det bliver den sidste statslige lønseddel på papir, som universitetet udsender.

DIGITALE LØNSEDLER

Vejen mod det papirløse digitale samfund tager endnu et skridt, når der til november skal udbetales løn. Staten har nemlig besluttet, at vi ikke længere skal have tilsendt lønsedler på papir. Dem skal vi fremover hente på www.e-boks.dk.

Den digitale lønseddel omfatter alle statsansatte med et dansk cpr-nummer, og Aarhus Universitet har som en af de få statslige institutioner valgt at lade alle – uanset lønforhold – overgå til digitale lønsedler på en gang.

– Vi mener, at den bedste løsning var at tage alle løngrupper med fra starten. Dermed undgår vi diskussionen om, hvem der eventuelt skulle fortsætte med lønsedler på papir, siger lønchef Bente Rud Pedersen fra Lønkontoret.

Undtaget er udenlandske gæsteforelæsere og andre uden dansk cpr-nummer. De vil fortsat modtage en "rigtig" lønseddel på papir.

Pinkode-løsning

Systemet, der styrer de nye lønsedler, bygger på en personlig pinkode, hvor man fra en computer med netadgang lokker sig ind i www.e-boks.dk og via pinkoden får adgang til sin lønseddel. e-Boks er det firma, der arkiverer de digitale lønsedler. Man kan også få adgang til sin e-Boks ved hjælp af digital signatur, netbank eller e-posthus.

– Stort set alle medarbejdere ved universitetet har adgang til en computer med netadgang, og de, som ikke har, kan gå til Informationskontoret i bygning 1431, Regnskabsafdelingen i bygning 1430 eller Studiekontoret i Frederikshus, bygning 1445, hvor der opstilles computere og printere til fri afbenyttelse, siger Bente Rud Pedersen.

Få hjælp

– De digitale lønsedler kan være vanskelige at håndtere. Derfor kan ansatte få hjælp i Datakontorets edb-værksted i Fredrikshus, bygning 1445, i perioden fra den 21. november til den 16. december samt den 2.-5. januar fra kl. 10-14. Her hjælper vi med at få oprettet den personlige e-Boks, bestille pinkoden og senere vise, hvordan man får adgang til sine lønsedler, siger Bente Rud Pedersen.

Fremover skal alle nyansatte have vejledning i at oprette en personlig e-Boks, men har man først en gang fået løn gennem StatensLønSystem (SLS), så følger e-Boksen med.

Vejledning om adgang til e-Boks findes på:

www.au.dk/da/digital/loensseddel

Anders Correll / ac@adm.au.dk

Bro til universitetet

Økonomi og Musikvidenskab byder nye studerende velkommen med særligt grundige introduktioner. Det mindsker frafaldet, siger de ansvarlige for kurserne.

STUDIEINTRODUKTION

At begynde på universitetet kan være en brat opvågning. Overgangen fra ungdomsuddannelserne til en helt anden verden, hvor man selv skal tage ansvaret for læringen, er svær. Det har de taget konsekvensen af på Økonomi og Musikvidenskab. Deres 1.-årsstuderende gennemgår de første uger af deres første semester et intensivt kursus, som er designet til at lette starten i den akademiske verden.

På Økonomi er det første år med den ny ordning. Ifølge Mogens Dilling-Hansen, en af underviserne på introduktionsforløbet, er ideen at give alle en chance for at komme over den svære start.

– Introduktionen er ikke nogen ny opfindelse, men vi er blevet mere fokuseret på, at vores frafald måske har været betænkeligt stort, selv om vi har lavet en ny studieordning, der

hænger godt sammen. De nye studerende skal nu igennem nogle faglige introduktioner med den verbale og intuitive forståelse af økonomien i fokus. Vi har udskudt de mere hårde fag, som for eksempel statistikken, til andet semester, siger han.

Ikke hammeren fra starten

Ungdomsuddannelserne sender en ret heterogen studentermasse videre til universitetet. Det betyder, at man aldrig kan være sikker på, hvilke forudsætninger og forventninger de nye studerende møder op med.

Netop det aspekt er en vigtig del af kurset på Økonomi, for lægger man for hårdt ud, har det en negativ effekt på de studerende.

– Nogle er gode til matematik, andre ikke, nogle har haft samfundsfag, andre ikke, og derfor forsøger vi at introducere nogle problemstillinger, som er grundlæggende økonomiske, uden at det bliver alt for

skræmmende for dem. Ambitionsniveauet er det samme som altid. Vi starter bare lidt mindre stejlt på læringskurven, og vi motiverer folk til at give økonomi en chance i stedet for som før i tiden, hvor vi, undskyld udtrykket, gav dem hammeren fra starten og tænkte, nu kunne de lige så godt lære det, siger Mogens Dilling-Hansen.

Mona Jakobsen og Delia Dragomir, begge førsteårsstuderende på Økonomi, fortæller, at det sværeste i overgangen var måden at lære på, ikke selve stoffet.

– Vi kommer fra handelsskolen og kan genkende det faglige. Men det tager noget tid at indstille sig på, at man ikke har pisen over nakken, hvis man ikke følger med. Det er en anden måde at lære på, og med en eksamen efter fire uger er der nok at tage fat på, siger de.

– Vi har forsøgt at tilrettelægge et introduktionskursus i ordets egentli-

ge forstand, og er man flittig, skulle engelske lærebøger, matematikken og det, at man ikke længere har “lek-tier for”, helst ikke være det store chok, siger Mogens Dilling-Hansen.

Gode erfaringer

På Musikvidenskab har de gode erfaringer med et lignende kursus, de introducerede i 2001. Studieleder Steen Kaargaard Nielsen kalder det en kongstanke, der opstod ud af et ønske om at optimere uddannelsen. Nu er det bare blevet endnu mere aktuelt med de seneste års fokus på monitorering af de studerende.

– Det er vores erfaring, at de studerende ofte kommer med nogle forventninger, som ikke helt harmonerer med det at læse på universitetet. Det er vigtigt at gå i dialog med dem om det, fordi det er forventningerne, de evaluerer studiet ud fra. Derudover præsenterer vi dem for en række helt basale grundbegreber, grundforståelser og grundteoretiske discipliner, som er fremherskende inden for vores område, for at skabe en fællesnævner mellem dem og os. Hvordan skal man forholde sig til en uddannelse, hvor videnskabelighed er en faktor, og hvordan hænger det sammen med ideen om musikvidenskab? De spørgsmål er vigtige at besvare i introduktionen, for de er meget uvirkelige for nye studerende,

der er vant til undervisning i for eksempel gymnasiet. Vi gør meget ud af at vise, hvordan man griber et universitetsstudium an, siger Steen Kaargaard Nielsen.

Eksamen

På begge fag er der efter kurserne en eksamen, der tæller 10 ECTS-point. På Økonomi ligger eksamen efter kun fire uger og på Musikvidenskab ligger den efter et halvt semester.

– De nye studerende har en fantastisk virkelyst, de er sultne efter at lære noget. Når de så efter introduktionen får deres første eksamen og 10 ECTS-point, så har de fornemmelsen af at have udrettet noget fagligt, siger Steen Kaargaard Nielsen.

Hans umiddelbare vurdering af effekten af kurset er positiv, og han mener helt sikkert, instituttet har haft glæde af det.

– Kurset er en balancegang mellem studieteknik og faglighed, som er svær at fastlægge, men efter et par år synes vi selv, vi har fundet et godt leje. Hvis man har problemer med frafald, så er det helt sikkert værd at prøve, siger han.

Kasper Thaarup

Nem adgang til elektroniske tidsskrifter

Har du svært ved at overskue junglen af elektroniske tidsskrifter? Eller savner du at kunne bladere i alle de papirtidsskrifter, som ikke længere findes? Så er hjælpen nu på vej.

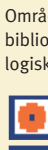
Et nyt samarbejde mellem Statsbiblioteket og universitetsbibliotekerne betyder nemlig, at ansatte eller studerende ved Aarhus Universitet nu har adgang til overvågningstjenesten TDN via bibliotekernes hjemmesider.

Først med ny forskning

På TDN kan man oprette personlige søgeprofiler og få meddelelse i sin mailboks, når et nyt nummer af et bestemt tidsskrift er udkommet. Meddelelsen indeholder også links, så man let kan klikke sig videre til den pågældende artikel eller indholdsfortegnelse.

TDN giver adgang til indholdsfortegnelser til et meget stort antal tidsskrifter, såvel i fuld tekst som uden fuld tekst. Listen indeholder også mange tidsskrifter, som Statsbiblioteket eller universitetet ikke har abonnement på. Da den elektroniske udgave af et tidsskrift ofte er tilgængelig før den trykte udgave, har man nu muligheden for at få hurtig adgang til den nyeste forskning.

Der er adgang til systemet på adressen **tidsskrifter.deff.dk**, og man opretter sig som bruger ved at klikke på My TDNET i den blå topmenu og vælge new profile. Man kan også få adgang fra hjemmepc'en, hvis man benytter LOGIN knappen i topmenuen og identificerer sig med CPR + pinkode til Statsbiblioteket.

Områdeleder Lilian Madsen, Statsbiblioteket og biblioteksleder Susanne Dalsgaard Krag, Det Teologiske Fakultet.

Man kan oprette overvågningsprofiler på tidsskrifter, som har dette ikon i feltet Table of Content.

Kort, klart og præcist

Er det muligt at omskrive konklusionerne i en ph.d.-afhandling til en skarp nyhed på maks. 500 ord? Den udfordring fik 18 ph.d.-studerende på et kursus i forskningsformidling.

FORMIDLING

En skriveøvelse på *Jyllands-Posten* var afslutningen på et otte ugers kursus i forskningsformidling arrangeret af Det Naturvidenskabelige Fakultet. Her var de ph.d.-studerende fra fakultetet under kyndig vejledning af journalist og redaktionel uddannelseschef Jens Grund.

De studerende fik to dage til at formulere en kort artikel ud fra deres igangværende ph.d.-projekt – en kort frist for en forsker, men en lang tidsfrist for en journalist, der som oftest arbejder med meget korte deadlines.

Derudover skulle de ph.d.-studerende ikke kun optræde i den vante forskerrolle, men også som journalist og interviewe sig selv – absolut ingen let opgave, medmindre man har et naturligt anlæg for skizofreni! Guleroden for anstrengelserne er, at de bedste artikler bliver optaget og trykt i *Jyllands-Posten*.

Brobygger

Allerede den første dag havde Jens Grund spottet et par lovende artikler, som ikke blot var velskrevne, men som også omhandlede problemstillinger, der efter hans mening er både relevante og interessante for en stor gruppe af avisens læsere.

– Der er ingen tvivl om, at det altid vil være lettere at få optaget

en artikel, der behandler et sundhedsfagligt emne, hvor der kan trækkes paralleller direkte til læserne, end en artikel, der beskriver et meget specifikt og sværttilgængeligt emne inden for grundforskningen, siger Jens Grund.

– Det vigtigste med kurset er dog ikke at få en artikel i avisen – det vigtigste er, at forskerne får en fornemmelse af journalistens arbejdsbetingelser og måder at tænke på, siger Jens Grund.

Flere af de studerende fremhæver, at kurset har øget bevidstheden om, at synlighed i pressen bestemt ikke skader, når man er i konkurrence om forskningsmidler, og at kurset har været en stor hjælp, når det handler om at formulere sig kort og præcist.

– Det skal jeg nok få brug for, ikke mindst når jeg skal skrive ansøgninger, siger ph.d.-studerende Birgit Kristine Hougaard.

– Jeg er ikke så nervøs for at møde journalister nu. Kurset har lært mig, at det er o.k. at stille krav til de journalister, som vi kommer i kontakt med. Blandt andet at det er en god idé at få interviewet til gennemsyn og tjekke citaterne, før artiklen ryger i trykken, fortsætter Birgit Kristine Hougaard.

Oplysningspligt

– Den største udfordring for forskerne er, at de skal lære at oversætte fagtermer til et dansk, som

Journalist for en dag: De ph.d.-studerende tager udgangspunkt i deres egne forskningsprojekter og lærer at formulere sig kort, enkelt og præcist.

kan forstås af de fleste, siger Jens Grund.

Han mener, at forskerne i dag har en stor opgave med at informere den brede offentlighed om den igangværende forskning. Derfor er han meget glad for, at Aarhus Universitet tager opgaven alvorligt og er begyndt at afholde kurser i forskningsformidling, der ikke mindst kan være med til at bygge bro mellem journalistikken og forskningen og fjerne de mange fordomme, der eksisterer mellem de to miljøer i dag.

– Det vigtigste er, at forskerne begynder at tænke medierne ind i forskningsformidlingen, og at de ved, at de meget gerne selv må henvende sig til redaktionerne. De skal selvfølgelig være opmærksomme på, at journalister er generalister, som de skal samarbejde med

for at få gjort forskningens mange fagtermer forståelige, siger Jens Grund.

Fast tilbud

Det er anden gang, formidlingskurset afholdes, og koordinator Rikke Schmidt Kjærgaard fra Det Naturvidenskabelige Fakultet fortæller, at der er så stor interesse for kurset, at man lige nu overvejer at gøre det til et fast tilbud til alle ph.d.-studerende på fakultetet.

– Kurset er under opbygning og vil blive justeret hen ad vejen. Derfor forventer jeg da, at vi arrangerer et endnu bedre kursus til næste år, siger hun.

Synnøve Ressem

Synnøve Ressem er norsk journalist og på et to måneders erfaringsudvekslingsophold på AU.

Alle mand til undervisning

Lars Kruse/AU-foto

I uge 43 tog Biologisk Institut tre dage ud af kalenderen for at diskutere undervisning på Sandbjerg Gods. Evalueringen viser, at det var en bragende succes.

PÆDAGOGIK

Et helt instituts undervisere samlet i tre dage udelukkende for at diskutere undervisning.

For bare få år siden var tanken nærmest umulig. Forskningen stod øverst på dagordenen, og undervisning, ja, det var bare noget, man gjorde. Men nu har et institut, endda et stort et af slagsen, gjort alvor af ideen.

Midt i uge 43 var stort set samtlige undervisere fra Biologisk Institut samlet på Sandbjerg Gods for at sætte undervisningen i fokus på både det personlige og det institutionelle plan.

– Det blev indskærpet, at man skulle have meget gode grunde for ikke at tage med, siger institutleder Jørgen Bundgaard.

Ideen opstod, fordi tre kolleger havde været på universitetspædagogisk kursus. Da de kom hjem, foreslog de, at hele instituttet brugte tid på at diskutere biologiundervisningens udfordringer.

– Jeg syntes med det samme, det var en god ide, og heldigvis var reaktionen også forbløffende positiv blandt underviserne. Vi har en stor gruppe ældre undervisere, der udelukkende har lært at undervise ved at have forbilleder. Jeg så det her som en mulighed for et brush up-kursus for de garvede undervisere og et “100.000 km eftersyn” af undervisningstraditionen på instituttet, siger Jørgen Bundgaard.

Instituttet har selv betalt en del af udgifterne i forbindelse med opholdet, men fakultetet har også givet et betydeligt beløb.

– Det er ikke billigt at sende over 50 mennesker til Sandbjerg i tre dage, siger Jørgen Bundgaard med et smil, der tyder på, at det har været det hele værd.

Også teambuilding

Professor Volker Loeschke fra Afdeling for Genetik og Økologi er en af de garvede undervisere over 50. Han er ikke i tvivl om, at instituttet som helhed vil få meget ud af at have været samlet.

– Først tænker man jo lige, at nu skal man så tage tre dage ud af kalenderen. Men det er vigtigt at diskutere undervisningen, for det er ikke meget, man gør det i dagligdagen. Det her kan være første skridt til, at det bliver lettere at gøre det, og at man gør det mere reflekteret. Samtidig har det den gode sideeffekt, at man møder alle de kolleger, man ellers ikke taler ret meget med, siger han.

Jørgen Bundgaard fremhæver også sideeffekten i form af teambuilding.

– Mange kender jo ikke rigtig hin-

anden, selv om de har været på instituttet i 25 år. Som forsker kan ens nærmeste kollega sagtens være en, der sidder i Australien, siger han.

Adjunkt Peter Teglbjerg Madsen fra Afdeling for Zoofysiologi har tidligere været på adjunktpædagogisk kursus, men at være samlet med alle kollegerne er noget andet, mener han.

– Som ny underviser vil man jo gerne diskutere kursusplaner og pædagogiske fif med de mere garvede undervisere, og man vil også gerne vide, hvad instituttet egentlig forventer på undervisningsområdet. Det har seminaret været med til at afklare. Samtidig er det nu et krav, at man afleverer en undervisningsportefølje, når man søger stillinger. Det er en god ting, som er med til at sætte endnu mere fokus på god undervisning, siger han.

Stor tilfredshed

Undervisningsdagene på Sandbjerg var arrangeret af institutlederen og tre undervisere i samarbejde med Universitetspædagogisk Netværk. Koordinatoren for netværket, Torben K. Jensen, kalder initiativet fremragende.

– For at udvikle undervisningen på et institut er det helt afgørende, at folk får en fælles referenceramme, et fælles sprog for undervisning. Det handler jo ikke bare om, at den enkelte underviser bliver bedre. Kvaliteten af undervisningen er også afhængig af den institutionelle ramme, siger Torben K. Jensen.

Evalueringen af de tre dage på Sandbjerg viste, at 48 ud af de 52 undervisere havde fået et “meget stort” udbytte af seminaret, mens resten havde fået et “stort” udbytte.

Jørgen Bundgaard vil nu sørge

Tidligere kunne man undervise, som man ville og ofte lykkedes med det. Men nu er de studerende mere forskellige, og det stiller andre krav til undervisningen, mener Peter Teglbjerg Madsen (t.h.) T.v. professor Volker Loeschke.

for, at erfaringerne fra Sandbjerg også får en effekt, når dagligdagen melder sig på instituttet.

–Jeg vil tage en snak med studielederen og formanden for undervisningsudvalget, og så vil vi bede alle enheder om at tale deres undervisningsportefølje igennem og revidere fagbeskrivelserne, så de bliver centreret om læring frem for undervisning. Desuden vil jeg sørge for, at vi får diskuteret, om vi har de rigtige evalueringsformer af undervisningen. Der er meget, vi skal holde øje med, siger han.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Murbrækkere til forskerskole

Bedre markedsføring og nye kompetencer skal åbne døre for ph.d'er fra Det Teologiske Fakultet.

MURBRÆKKERE

En fremtid som forsker står kun åben for en lille del af ph.d'erne fra Det Teologiske Fakultet. Derfor vil fakultetets forskerskole nu være murbrækker for, at kommende ph.d'er får adgang til et større arbejdsmarked.

– Vi kan højst ansætte 5-10 procent af de ph.d'er, vi uddanner, samtidig med at vi sammen med humaniora har det svageste arbejdsmarked for ph.d'er. Så det vil vi gøre noget ved, siger lektor Troels Nørager, der leder Forskerskolen for Teologi og Religionsvidenskab.

Her havde to eksterne medlemmer i sidste uge deres første møde i

den bestyrelse, som dekan Carsten Riis har udpeget dem til. Direktør Michael Schelde, Dafolo, og rektor Hanne Josephsen, Nyborg Gymnasium, skal komme med ideer til, hvordan der kan skabes et arbejdsmarked for de ph.d'er, der ikke går ind i en forskerkarriere.

– Vi har behov for at markedsføre os bedre, men også at få meldinger om, hvilke kompetencer der er brug for, siger Troels Nørager. Han håber, at initiativet på lidt længere sigt giver mulighed for at skabe flere ph.d.-stipendier, hvor eksterne partnere også skyder penge ind.

– Udviklingen går i retning af samfinansiering, hvis man vil i betragtning til Forskningsstyrelsens

stipendier, konstaterede Troels Nørager, der hvert år er med til at afvise mange kvalificerede ansøgere til fakultetets forskeruddannelse. Senest slap kun to ud af 20 ansøgere gennem nåleøjet til forskerskolen, hvor der nu er 25 studerende.

Langt sejt træk

Om arbejdet i forskerskolens bestyrelse siger Michael Schelde, at hans opgave bliver at skabe forståelse for, at virksomheder har brug for viden, og hvad de kan bruge akademikere – herunder ph.d'er – til. Han har tidligere studeret ved fakultetet og var i studietiden med til at oprette forlaget Anis sammen med fire studiekammerater.

– Jeg er et eksempel på, at teologi kan føre til alt, hvis man ellers stopper i tide, siger han og giver et bud på, hvordan en ph.d.-uddannelse kan rettes mod erhvervslivet:

– Det handler om at styrke målaf-taler, og at fakultetet klart markerer succeskriterierne for de ph.d.-studerende. Og så er det vigtigt at inddrage eksterne interessenter. Det er et langt, sejt træk, siger Michael Schelde.

Men når det nu er så svært at finde plads til ph.d'erne, hvorfor så ikke nøjes med at uddanne dem, der er brug for til forskningen?

– Det ene svar er politikernes generelle ønske om, at flere får en ph.d.-grad, svarer Troels Nørager og

noterer samtidig, at de fleste penge i dag går til det teknisk-naturvidenskabelige område. Men han har også en anden forklaring.

– I takt med at Bologna-processen bliver gennemført, bliver det mere klart, at det egentlig først er under forskeruddannelsen, der er plads til fordybelse. Muligheden er der endnu på kandidatuddannelsen, men det bliver efterhånden tydeligere, at kandidatgraden ligesom bachelorgraden bliver en afstigningsmulighed.

Helge Hollesen / campus@au.dk

Universitetsdemokratiet er dødt

De fleste universitetsstuderende deltager ikke i universitetsdemokratiet. Interessen er der simpelthen ikke, for der er ikke kød nok på debatten, mener valgforskere. Samtidig har mange studerende et forbrugsorienteret forhold til studiet.

BESTYRELSESVALG

Den 24. november skal de studerende vælge deres repræsentanter til bestyrelsen på Aarhus Universitet. Men hvis det går, som det plejer, er det de færreste, der vælger at stemme. Stemmeprocenten har været nedadgående, fra 17,9 procent i 2001 (til det daværende konsistorium, red.) til 14,9 procent i 2004. Tendensen er den samme på alle landets universiteter. De studendes deltagelse i det lokale studenterdemokrati kan ligge på et meget lille sted.

Jørgen Elklit, professor og valgforsker fra Institut for Statskundskab på Aarhus Universitet, mener, det simpelthen er mangel på interesse.

- Det er banalt at sige, men sådan

hænger det sammen. Det er kun i specielle kampvalgssituationer, hvor der er noget på spil, at de studerende stemmer. De spørger sig selv: “Hvor meget betyder det egentlig for mig?” Kan man ikke se, det kommer en ved, så stemmer man ikke, siger han.

Kød på debatten

Klaus Levinsen, ph.d. og adjunkt ved Statskundskab på Syddansk Universitet, forsker i unges forhold til politik. Han mener, der kan være flere grunde til den lave valgdeltagelse.

- Vi har at gøre med meget veloplyste unge, der har alle de kognitive forudsætninger for at sætte sig ind i de universitetspolitiske emner, men som måske bare ikke gør det. Der er ikke den samme norm om, at man

deltager demokratisk, som ved for eksempel et folketingsvalg. På den anden side kan man også tænke sig, at de unge udmærket er klar over, hvad der er på spil, men at de vurderer, at deres stemme ikke betyder ret meget i forhold til, hvad de reelt kan få indflydelse på, siger han.

- De mener ikke, deres stemme flytter noget?

- Det kan godt være, det er den konklusion, den rationelle studerende er kommet frem til på forhånd.

Klaus Levinsen bakker Jørgen Elklit op i, at der skal være kød på debatten, før man får de studerende op af sofaerne.

- Skærpede interessekonflikter har som regel også en engagerende effekt. Hvis man får synliggjort politiske konflikter, så kan det mobilisere vælgerne. Selvfølgelig på godt og

ondt. For dem, der gerne vil glatte ud og have, at universitetspolitik skal foregå som pragmatisk konsensuspolitik, hvor der ikke er for mange, der stritter imod, kan det ud fra en samarbejdsbetragtning være fint med et lavt konfliktniveau. Men hvis det handler om at engagere folk, så må der gerne være nogle synlige interessekonflikter, for det ved vi kan mobilisere vælgerne.

En anden tid

Sammenligningen med den ideologiske kampånd under studentoprøret i 68 ligger lige for. Dengang kunne man i højere grad tale om, at der blev taget stilling til studenterpolitiske emner. Men tidsånden var meget mere politiseret og ideologiseret, mener Klaus Levinsen. Desuden mener han, at

sammenligningen er en smule uretfærdig.

- Unge i dag ønsker ikke nødvendigvis ungdomsoprøret som forbillede, selvom der er mange gamle 68’ere på universiteterne til at fortælle dem om det.

Han ser situationen på universiteterne i dag som en anden end dengang.

- Man kan tale om, at mange studerende har fået et mere forbrugsorienteret forhold til det at gå på et studium. De er forbrugere snarere end borgere. De opfatter måske ikke sig selv som forbrugere, men de er på universitetet for at få en uddannelse. De opfatter ikke sig selv som nogen, der for en tid er borgere i et samfund i samfundet, siger han.

Kasper Thaarup

KANDIDATER TIL UNIVERSITETETS BESTYRELSE

“Vores undervisning skal ikke være venstrehåndsarbejde – det skal ikke kun være forskningsresultater, der tæller ved ansættelse og forfremmelse. Og så skal der sættes ord på, hvordan et bestemt stof kan bruges, så det bliver mere relevant og vedkommende.

Simon Krøyer, 7. semester, Statskundskab, Studenterrådets Liste på Samfundsvidenskab

“Professional ledelse af universitetet bør indføres på alle niveauer. At f.eks. studielederstillingen går på skift mellem forskerne, er ikke optimalt for studerende eller ansatte, fordi det kan være svært at være en konsekvent leder over for sine kolleger.

Tej Friis Egebjerg, 3. semester, Statskundskab, Liberale Studerende

“Med det nuværende tempo vil det tage 248 år, før universiteterne har lige så mange kvindelige som mandlige ansatte. Det holder ikke. Vi har simpelthen ikke råd til lade konservatisme på universiteterne lukke for halvdelen af de potentielle forskere.

Peter Løhmann, 5. semester, Statskundskab, Frit Forum

“Inspirerende undervisere er alfa og omega. Der skal knyttes tættere bånd mellem faget og den studerende. Man skal kunne få en sludder med underviseren, når man mødes i kantinen og til arrangementer. Den studerende er mere end blot et årskortsnummer.

Anne Bundgaard Christensen, 9. semester, Informationsvidenskab, Studenterrådets Liste på Humaniora

“Fleksibilitet skal være et nøgleord for Aarhus Universitet. Fleksibilitet betyder, at man ikke nødvendigvis skal være fysisk til stede på campus for at modtage undervisning. Alle forelæsninger skal gøres tilgængelige på internettet – også mens de bliver afholdt.

Nikolaj Stenberg, 7. semester, Jura, Konservative Jurister

VÆLGERNE

At få de studerende i tale om bestyrelsesvalget viser sig sværere end forventet. Mange ved ikke, hvad det handler om, eller hvad bestyrelsen arbejder med, men forsøger alligevel at give deres bud på, hvad de gerne så gjort bedre på Aarhus Universitet.

Holdningerne drejer sig om lokale emner, og spørgsmålet om bestyrelsen ligger langt fra de fleste. Hvorfor er det sådan?, er spørgsmålet til Christina Østerby-Jørgensen og Saskia Harris Nielsen fra Teologi.

- Vi forstår ikke, hvad det skal gøre godt for. Vi var til en listedebat sidste år, og der var ikke meget at komme efter. Da vi skulle have ny studieordning, var det noget lidt andet. Der kunne man se forskel på de opstillede, men nu er der ligesom ikke mere at diskutere. Men vi stemmer, fordi vores veninde stiller op, siger de.

– Vores læsegruppe er irriteret over, at der ikke er læsepladser til alle på vores fag, siger Anne Katrine Sørensen og Louise Lund fra Molekylærbiologi.

– Hmm, det har jeg ikke rigtig tænkt over, men på Jura ved jeg, at det kunne være godt at få eksamensdatoerne på forhånd, så man kunne planlægge fra starten af semesteret, siger Hanne Christiansen fra Jura.

– Jeg ville gerne have styrket fagligheden, er buddet fra Dennis Decker Jensen fra Datalogi.

Vi skal *også* leve af humaniora og samfundsvidenskab

Med 78 mio. kr. til erhvervsrettet humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning har politikerne erkendt, at der er andet end kolber og kitler, der skaber vækst og beskæftigelse. Det er et gennembrud, mener to forskere, der var med i en arbejdsgruppe om det innovative humaniora og samfundsvidenskab.

“Humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning er en krumtap for en bevarelse og forøgelse af Danmarks velstand og konkurrenceevne.”

Sådan lyder indledningen i rapporten *Det innovative humaniora og samfundsvidenskab*, der kom midt i august. Rapporten var et oplæg til en forskningspolitisk handlingsplan bestilt af Videnskabsministeriet, men den vakte mildest talt ikke stor opsigt, da den udkom. Og det var ellers ikke, fordi der manglede nye tanker og konkrete forslag i rapporten.

Udgangspunktet var, at samfundsvidenskab og humaniora har masser at byde på i forhold til det, mange mener, vi skal leve af i fremtiden, nemlig kreativitet, innovation og oplevelser. Konkret anbefalede rapporten at afsætte 180 mio. kr. over en femårig periode til forskning inden for fire temaer: Markedsforståelse og brugerdreven innovation, Den globale virkelighed, Innovation og kreativitet og Oplevelsesøkonomi. Forskningen skulle foregå i såkaldte hot spots – centre, hvor erhvervslivet også var stærkt tilknyttet. Denne model er inspireret af den, der allerede findes inden for f.eks. it-området med it-byen Katrinebjerg som et godt eksempel.

Humaniora udløser potentialer

Alligevel var formanden for arbejdsgruppen bag rapporten, lektor Søren Barlebo Rasmussen fra Handelshøjskolen i København, bange for, at det hele løb ud i sandet, da han i begyndelsen af oktober så regeringens forslag til finansloven. Det innovative humaniora og samfundsvidenskab var ikke nævnt med et ord.

Men den 26. oktober indgik regeringen et forskningspolitisk forlig med oppositionen om de 855 mio. kr. fra salget af umts-licenser til tredjegenérations mobilnet, og her var der pludselig afsat 78 mio. kr. til de nye hot spots.

– Det er skønt. Nu er der gået hul på bylden, og det er gået op for politikerne, at humaniora og samfundsvidenskab også står for det innovative og for iværksætteri. At beløbet så ikke svarer til det, vi anbefalede, er mindre vigtigt i første omgang, siger Søren Barlebo Rasmussen.

For ham er erkendelsen af, at højteknologisk forskning og forskning i mennesker og organisationer hænger nøje sammen, når man taler om vækst og værdi i samfundet, helt afgørende.

– Man kan lidt firkantet sige, at medicin, teknologi og naturvidenskab opbygger en masse videnspotentialer, men at det er samfundsvidenskab og humaniora, der på mange måder giver kraft til at udløse de potentialer. Det er nu også ved at gå op for politikerne.

Dekonstruer, men vær konstruktiv

Der var ingen medlemmer fra Aarhus Universitet i den 13 mand store arbejdsgruppe, der har rådgivet ministeriet om det innovative humaniora og samfundsvidenskab. Men det er der ifølge Søren Barlebo Rasmussen ingen særlig grund til.

– Det er klart, at det er de humanistiske og samfundsvidenskabelige miljøer på handelshøjskolerne, der i forvejen har størst erfaring med at samarbejde med erhvervslivet. Men jeg fornemmer da også en interesse

fra flere miljøer på de traditionelle universiteter, siger han.

– Det handler nok også om, hvem der har råbt højest, og måske har folk på Aarhus Universitet ikke råbt så højt på det her område, mener professor i strategi og business management Anders Drejer fra Handelshøjskolen i Århus, der også var med i arbejdsgruppen.

Han har bl.a. taget initiativ til det såkaldte Strategy Lab, der handler om at skabe bedre og mere innovative samarbejdsformer mellem forskere og erhvervsfolk – bl.a. ved at opløse distinktionen mellem forskning, undervisning og formidling. “Laboratoriet” har allerede tilknyttet en lang række virksomheder, og ud over fysiske seminarer arbejdes der med dialog og formidling via en ny web-portal. Målet er i sidste ende mere kreativ forretningsudvikling.

– Humanistiske og samfundsvidenskabelige forskere har meget at tilbyde erhvervslivet, hvis man tør være mere konstruktiv og kreativ. Det er godt, at man kan analysere og dekonstruere alt muligt, hvis man så bare også kan tænke konstruktivt bagefter, siger Anders Drejer.

Netværk i stedet for mursten

Både Anders Drejer og Søren Barlebo Rasmussen ser frem til, at hot spot-ideen nu kan blive til virkelighed.

–I stedet for at tænke, som vi plejer, at nu skal vi konkurrere om de midler, håber jeg, at vi tænker på, hvordan kan vi samarbejde om at bruge midlerne bedst muligt. Det vil være godt at bruge det her som anledning til at få nogle af de eksisterende forskningsmiljøer til at arbej-

de på tværs af institutionerne. Pengene bliver så det, der gør det muligt at få kontakterne og netværkene op at stå, siger han.

Anders Drejer mener også, penge skal gå til at skabe netværke og for alt i verden ikke til mursten.

– Der vil være tåbeligt at lave nogle bygninger og så sige, at nu har vi nogle hot spots, hvor forskere fra humaniora og samfundsvidenskab kan mødes med folk fra erhvervslivet. Forskerne skal ud og skabe kontakterne i virksomhederne. Jeg

kunne forestille mig, at man fandt 10 personer, som fik to-tre år til at bygge kontakter op og vise nogle resultater. Derefter kunne man efter en licitationsrunde oprette tre-fire fysiske hot spots på landsplan i tilknytning til universiteterne. Jeg er sikker på, at der vil blive skabt nogle resultater, så politikerne gerne skyder flere penge ind i det, siger Anders Drejer.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

HOT SPOTS

I forbindelse med forskningsforliget er der i 2006-2008 afsat 78 mio. kr. til fire områder, hvor mødet mellem humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning og erhvervsliv skønnes at være særligt perspektivrigt og kunne skabe ny viden:

1. Markedsforståelse og brugerdreven innovation

- Virksomheden som brand og dens relationer til omverdenen
- Identitet, symbolisme og forbrug
- Forbrugeradfærd og beslutningsprocesser
- Teknologisk udvikling, systemdesign og brugerbehov

2. Den globale virkelighed

- Videndeling og videnskabelse i globaliserede netværk og virksomheder
- Kulturforståelse, sproghåndtering og eksportmarkeder
- Ledelse og organisering
- Sprogteknologi

3. Innovation og kreativitet

- Organisering og ledelse af forskningsaktiviteter i virksomheder
- Sprogteknologi og elektronisk videnindhentning
- Læring
- Efteruddannelse

4. Oplevelsesøkonomi

- Turisme, fritid, sport og underholdning
- Film, medier, kommunikation og digitale underholdningsprodukter
- Musik, kultur og design
- Ledelse og organisering af virksomheder i den kreative økonomi

Filosofi i sparekassen

Middelfart Sparekasse har ansat en filosof, der skal give sparring til ledelsen og lære medarbejderne at filosofere. Virksomhederne kan bruge humanisters specifikke faglige kompetencer, mener den utraditionelle “bankmand”.

Hvordan filosoferer man, og hvilken værdi har det for ledelsen og de ansatte i en sparekasse at lære at tænke filosofisk?

De spørgsmål er *hot topics* i Middelfart Sparekasse, hvor Christian Hansen, mag.art. i filosofi fra Aarhus Universitet, er ansat som en af de kreative hjerner, der skal være med til at udvikle virksomheden.

Egentlig er han ansat som erhvervs-ph.d. med et projekt inden for selvorganisering. Men arbejdsopgaverne har hurtigt grebet om sig, og i dag fungerer han bl.a. også som sparringspartner for direktionen og står bag et filosofisk pilotprojekt, der skal lære medarbejderne, hvad de kan bruge filosofisk refleksion til i deres hverdag i sparekassen.

– Udgangspunktet er, at filosofi er meget mere end et skolefag. Det er en praksis, en måde at tænke på, som folk kan få glæde af, når de sidder med hverdagens jordnære problemstillinger, siger Christian Hansen, der også har skrevet bogen *Filosofien i hverdagen*.

Hvad er en god oplevelse?

Filosofi og pengesager lyder umiddelbart som en noget kreativ kob-

ling, men det er egentlig meget lige-til og jordnært, forklarer Christian Hansen.

– Der er masser af filosofiske problemstillinger i en bankrådgivers hverdag. Middelfart Sparekasse har de sidste 10-15 år været en værdibaseret virksomhed. Medarbejderne ved godt, hvad det handler om, men en dag var der en, der spurgte: “Hvad vil det egentlig sige, at noget har værdi?” Det er et filosofisk spørgsmål, som vi så begyndte at diskutere. Sparekassen har også et mål om at give kunderne “gode oplevelser”. Men hvad vil det sige? Og er der måske principielt forskellige måder at give kunderne gode oplevelser på?

Målet er grundlæggende at forbedre bankrådgivernes evne til refleksion og kritisk stillingtagen. Middelfart Sparekasse lægger stor vægt på ikke at have nogen regler, kun værdier, og det stiller store krav til medarbejdernes evner til at sætte sig ind i kundernes ønsker og vurdere individuelt hver gang. De skal i bund og grund kunne filosofere.

– En af bankrådgiverne sagde til mig, at han ofte havde kunder, der beskrev sig selv som “den forsigtige

type”. Men han fornemmede, at de godt kunne mene noget forskelligt med det, så han havde brug for nogle flere kategorier til at forstå, hvad det vil sige at være forsigtig, fortæller Christian Hansen.

Specifikke kompetencer

Han synes, mødet med bankverden har været meget positivt.

– Det er jo fantastisk at få friheden til at beskæftige sig med sine specifikke filosofiske kompetencer i en virksomhed. Der har været talt meget om, at humanister skal bruge deres generelle humanistiske kompetencer for at få et ben indenfor i erhvervslivet. Jeg tror tværtimod, at de humanister, der virkelig kommer til at bidrage med innovation og kreativitet i virksomhederne, er dem, der forstår at bruge deres specifikke faglige kvalifikationer til fordel for virksomheden. Men det kræver selvfølgelig, at de allerede i studietiden tænker over og får afprøvet, hvad de kan bidrage med i en erhvervsvirksomhed, siger Christian Hansen.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Der er masser af filosofiske problemstillinger i en bankrådgivers hverdag, mener Christian Hansen, der er erhvervs-ph.d i Middelfart Sparekasse. Her skal han give sparring til direktionen og lære medarbejderne at bruge filosofien i hverdagen.

Kommentar fra videnskabsminister Helge Sander (V):

Nye vinkler på humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning

For nylig kom aftalen om udmøntning af det såkaldte umts-provenu i hus. Det er en aftale, der sikrer i alt 855 mio. kr. til områderne forskning, innovation og it for perioden 2006-2008. Som noget helt nyt er det besluttet at afsætte i alt 78 mio. kr. til programmet “hot spots inkl. nye produktionsformer”.

Begrebet *hot spot* er lånt fra naturen, hvor økologiske hot spots – f.eks. koralrev – skaber nyt liv og udvikling hos både koraller, fisk og andre livsformer, der er del af hot-spotten. Med midler på finansloven til etablering af hot spots inden for samfundsvidenskaberne og humanistisk forskning kan vi støtte etablering af dynamiske miljøer, der laver god tværvidenskabelig forskning i samarbejde og udveksling med interesserede erhvervsvirksomheder.

Nyskabende rammer

Det er nyskabende at etablere den type forskningsrammer for samfundsvidenskaberne og humaniora specifikt. Oftest hører man, at erhvervslivets behov og den samfundsmæssige gevinst afhænger af forskning og innovation inden for naturvidenskab, teknik eller sundhedsvidenskab. Men mange af

fremtidens erhvervsvirksomheder kan også udspringe fra samfundsvidenskaberne og humaniora.

Jeg bad derfor en ekspertgruppe for knap et år siden om at belyse humanistisk og samfundsvidenskabelig forsknings bidrag til bevarelse og forøgelse af Danmarks velstand og konkurrenceevne. Gruppens medlemmer var udpeget i deres personlige egenskab, fordi de har deltaget aktivt i debatten om forskningens betydning, en fremtidig oplevelsesøkonomi og et bedre samspil mellem dansk erhvervsliv og de såkaldte “bløde” videnskaber.

Hot spots med potentiale

Gruppens spændende rapport *Det innovative humaniora og samfundsvidenskab* modtog jeg lige efter sommerferien, og der har i de politiske forhandlinger været enighed om, at vi skal følge op på de anbefalinger, som ekspertgruppen er kommet med.

Forligskredsen er enig om, at der skal etableres hot spots inden for videnområderne Den globale virkelighed, Innovation og kreativitet, Oplevelsesøkonomi samt Markedsforståelse og brugerdrevet innovation, hvor potentialet for samspil og vækst er særligt fremtrædende. Det

er alle emner, hvor samfundsvidenskaberne og humaniora spiller en helt central rolle.

De afsatte midler vil blive overført til Det Strategiske Forskningsråd, der herefter står for opslag, kvalitetssikring og udmøntning af midlerne. Det vil derfor også være Det Strategiske Forskningsråd, der definerer de konkrete rammer for udmøntningen af disse midler.

Nyttig platform

Dette initiativ handler ikke om, at fremtidig samfundsvidenskab og humaniora skal ind i de rammer, der er opstillet i den nævnte rapport. Men forhåbentlig kan de nye rammer udgøre en nyttig platform for forskere, institutioner og virksomheder, der har lyst at prøve kræfter med de uanede muligheder for samspil, der findes inden for netop disse områder.

Der vil fortsat være fokus på mere traditionel samfundsvidenskab og humaniora. Det Frie Forskningsråd har i forbindelse med udmøntningen af umts-provenuet fået tildelt 120 mio. kr. ekstra. Det er midler, der også kan gå til humaniora og samfundsvidenskaberne.

Den kreative muskel

Det er som at lære at cykle. Du skal mærke den i kroppen. Den usikkerhed, der opstår, når du virkelig over dig ud i ingenmandsland. Der hvor du tænker “Kommer der nu også noget ud af det her?” Så kommer den. Den kreativitet, alle taler om som vejen til job, nye arbejdspladser, penge og global førerposition uden at sætte ord på, hvad det er for en størrelse, vi nu lige taler om.

Kreativitet er at få nye perspektiver på det, du i forvejen ved, lyder budet fra en, der ved noget om den ombejlede egenskab. Liselotte Lyngsø er ekspert i innovation og fremtidsforskning og arbejder i firmaet Future Navigator med fremtidsbaseret idéudvikling. Hun tror på, vi alle grundlæggende har en kreativ muskel.

– Den er ikke forbeholdt en elite. Men vi står med en hel generation, der skal træne den muskel op. Frem for at løse problemer, når vi ser dem, skal vi fremover gætte problemer, før de opstår.

– *Så alle kan lære at være kreative?*

– Ja. Det er et spørgsmål om at øve og øve ved at vove sig ud i et eksplorativt ingenmandsland. Det er ubehageligt den første gang, fordi du ikke har en problemstilling og ikke ved, hvad du finder i den anden ende. Men har du først fundet en skat eller to, har du mod på at gøre det igen og igen, siger Liselotte Lyngsø og peger på, at fraværet af en klar facitliste kendetegner netop samfundsvidenskabelige og humanistiske fag.

– *Det stiller krav til arbejds- og studieformer?*

– Nogle har selvfølgelig talentet, men i praksis opstår kreativitet af diversitet. Derfor er nogle af de mest kreative steder f.eks. havnebyer, hvor forskellige kulturer og perspektiver har mødtes. Skal man have gang i det kreative, er det godt at arbejde på tværs af faggrænser. Man får øje på utroligt mange blinde vinkler ved at dele viden og udveksle erfaring med folk med en helt anden akademisk baggrund, fastslår Liselotte Lyngsø, der selv har en uddannelse fra Oxford University, hvor campussystemet gjorde det muligt også at snuse til andre fag.

– Men kreativitet uden handling er som en gyllemaskine, der bare står stille og spreder. Det kræver innovation at komme ud over rampen, siger hun om sine erfaringer efter en periode hos IKEA, hvor hun arbejdede med globale scenarier.

– Viden har i lang tid paralyseret samfundet. Men det gælder om at lukke gabet mellem knowing og doing. Når man tænker på, hvor hurtigt forandringer indtræder, og hvor vigtigt det er at prøve ting af i praksis, skulle universiteter og erhvervsliv samarbejde meget mere. Man skulle gerne tænke innovation og kreativitet som en selvfølge, når man siger universitet.

Helge Hollesen / campus@au.dk

Lars Kruse/AU-foto

Akademikere er kreative i dybden

Den klassisk akademiske analytiske arbejdsmetode er yderst kreativ. Det mener cand.psych. Rune Nørager, der er i gang med en erhvervs-ph.d. i samarbejde med B&O. Han frygter, at den akademiske arbejdsmetode mister anerkendelse over for den intuitive og eksplorative.

Definer kreativitet. Opgaven er ikke let, og det gør det svært at få hold på, hvad kreativ samfundsvidenskab i så fald er, siger ph.d.-studerende, cand.psych. Rune Nørager som reaktion på rapporten om det kreative og innovative samfundsvidenskabs og humanioras bidrag til Danmarks velstand og konkurrenceevne.

Der synes at være en udbredt opfattelse af, at samfundsvidenskab og humaniora skal udvikle sig til at være mere kreativ for at yde det bidrag. Det kan være, fordi den klassisk akademiske analytiske arbejdsmetode ikke opfattes som specielt kreativ, og det er en fejl, mener Rune Nørager, der som psykolog forsker i brugervenlighed i moderne teknologi.

– Kreativitet er et ret dårligt defineret begreb. Jeg tror, der er forskellige former for kreativitet. Der er nogle, der er gode til at tænke divergent og får masser af associationer og indspark, og som ikke er bundet af normen. Men kreativitet kan også have en form som den klassisk akademiske tilgang, hvor man virkelig fordyber sig i et område, og fordi man ved en masse om det område, så kan man se nogle problemstillinger på en anden måde og få nogle nye ideer.

Kreativ på en anden måde

Rune Nørager er i gang med en erhvervs-ph.d. i samarbejde med B&O. Ifølge rapporten *Det innovative humaniora og samfundsvidenskab* skulle der bl.a. gerne være flere af hans slags, for som der står i rapporten: “Skal samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning for alvor have erhvervsmæssig effekt, er det nødvendigt, at den frembringes i et tæt samarbejde med erhvervslivet – at den bliver såvel innovativ som vedkommende”.

Rune Nørager arbejder sammen med B&O om at skabe teknologi, der på den ene eller anden måde passer bedre til den måde, mennesker tænker og er på.

– Jeg opfatter mig som kreativ på en anden måde end for eksempel de industrielle designere på B&O. De arbejder på nogle meget mere intuitive præmisser. Det er ikke teoretiske værktøjer, der styrer deres måde at arbejde sig frem på. Deres arbejdsmåde adskiller sig fra min ved, at jeg forholder mig meget til detal-

jen i tingene. En visualisering eller en konceptmodel, hvor man har slået nogle streger, den er utrolig taknemmelig, fordi man forholder sig til de store linjer. Men hvad nu, når man skal ned og bruge det, hvad sker der så? Så skal det være meget konkret, og det er der, jeg kan bidrage med min viden og akademiske tilgang, siger Rune Nørager.

Bredde kontra dybde

Han synes, det er godt, der bliver sat fokus på det innovative og kreative samfundsvidenskab og humaniora, men han advarer mod, at den akademiske verden overtager den klassisk kreativitet a la de industrielle designere.

– Jeg er bange for, at man kommer til at satse for meget på den ene front, hvor man afdækker noget i bredden ved at gå eksplorativt og in-

tuitivt til værks, og underkender den klassisk akademiske tilgang, der går i dybden. Jeg kunne godt frygte, at man ikke ville sætte pris på den, så man i designet af de nye fagudbud tænker, at nu skal vi ikke være så grå akademiske, for at imødekomme krav fra omverdenen. Der skal helt sikkert være mere af det innovative og eksplorative, men der skal også være en anerkendelse af en anden måde at gå til værks på, siger Rune Nørager og påpeger, at det netop er den klassisk akademiske arbejdstilgang, B&O primært efterspørger hos ham.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

Dekaner klar til at byde ind på hot spots

Selvom Aarhus Universitet stort set ikke er nævnt i rapporten *Det innovative humaniora og samfundsvidenskab*, der ligger til grund for det nye forskningsprogram “Hot spots inkl. nye produktionsformer”, så har dekan Tom Latrup-Pedersen fra Det Samfundsvidenskabelige Fakultet og dekan Bodil Due fra Det Humanistiske Fakultet ikke tænkt sig at se passivt til, når første rate af de såkaldte umts-midler på i alt 78 mio. kr. bliver udbudt i det nye år.

Humaniora står stærkt

Bodil Due mener endda, at Humaniora i Århus står stærkt, når penge skal fordeles mellem de fire hot spots: Den globale virkelighed, Innovation og kreativitet, Oplevelsesøkonomi samt Markedsforståelse og brugerdreven innovation.

– Vi er stærke på de innovative og kreative områder med film, medie, musik, kunst og design og inden for oplevelsesøkonomi med uddannelser i begivenhedskultur og museologi. Sidst, men ikke mindst, er vi sammen med Det Naturvidenskabelige Fakultet med i det nye akademi for computerspil, der er etableret af et konsortium af institutioner, siger en fortrøstningsfuld Bodil Due.

Ikke de rigtige etiketter

På Det Samfundsvidenskabelige Fakultet er man også optimistisk. Man hæfter sig ved, at forskningsområdet Den globale virkelighed passer godt

i forhold til det globaliseringsprojekt, fakultetet har som fokusområde i samarbejde med netop Humaniora.

– Nogle af de forskningsområder, som rapporten peger på, har stor opmærksomhed hos os, og indgår også i det tætte samarbejde, vi har med erhvervslivet. Men de etiketter, man har sat på dette samarbejde, er efter vores erfaring ikke helt de etiketter, som erhvervslivet i dag efterspørger hos os, siger dekan Tom Latrup-Pedersen.

– Men vi vil naturligvis byde ind der, hvor det er relevant i forhold til vores forskningsprofil, tilføjer han.

De to dekaner er enige om, at de nævnte forskningsaktiviteter i rapporten i høj grad er tilpasset handelshøjskolernes forskningsprofiler. Når der nu kommer penge til området, ser de det som et tegn på, at det er disse områder af humaniora og samfundsvidenskaberne, der for tiden har politikernes bevågenhed og lettest ved at tilkæmpe sig forskningsmidler.

– Tendensen er i dag, at det ikke er de klassiske humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser og forskningsområder, politikerne først tænker på, når der skal uddeles forskningsmidler – men så er det jo vores opgave at få dem til at forstå, at de også er vigtige, siger Bodil Due.

Anders Correll / ac@adm.au.dk

Jakob Munk/AU-foto

Cand.psych. Rune Nørager forsker i brugervenlighed i moderne teknologi i forbindelse med sit ph.d.-projekt, der afvikles i samarbejde med B&O.

Studerende vil være lokalpolitikere

Flere studerende end nogensinde stiller op til by- og regionsråd.

POLITISK INTERESSE

Mens det kniber med interessen for valget til universitetets ledende organer, blomstrer de studerendes engagement i lokalpolitik. Flere studerende end nogensinde er i år opstillet til byråds- og regionsvalg.

Af partiernes hjemmesider fremgår det f.eks., at seks af kandidaterne på Venstres liste til byrådet i Århus er studerende på Aarhus Universitet, og Det Radikale Venstre og Socialdemokraterne har hver tre.

Formand for Venstre i Århus Mette Christensen var i 1989 den eneste studerende på Venstres liste til byrådsvalget og blev valgt ind.

– Siden dengang er der sket en kraftig stigning. De studerende kan se, at det godt kan lade sig gøre at blive hørt i lokalpolitik, og at der er en reel chance for at komme ind.

– Kan man tale om en Louise Gade-effekt?

– Ja, uden tvivl. Nogle skal trampe stien for de andre, siger Mette Christensen.

Socialdemokraternes kampagneleder i Århus Jacob Hansen er enig i, at det betyder meget, at de unge har fået nogle rollemodeller.

– I 1997 var Nikolaj Wammen den første unge, der blev valgt for Socialdemokraterne i 25 år. I 2001 var der fire unge kandidater, og i år er der tale om mindst en fordobling.

Nemmere at komme frem

Langt hovedparten af de opstillede studerende læser på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, og især Statskundskab er godt repræsenteret på listerne.

– Det er vel oplagt. Det ligger i vores studium, at vi er politisk engageret. Med det, vi lærer, føler vi, at vi kan bidrage med noget og gøre det anderledes, og så er det blevet nemmere for unge at komme frem i lokalpolitik, hvor den gængse

Politologisk Forening afholdt den 2. november paneldebat med 4-banden, som består af studerende fra AU, der stiller op til by- og regionsrådsvalgene.

profil i mange år har været en midaldrende mand, siger statskundskabsstuderende Camilla Gade, der stiller op for Det Radikale Venstre til byrådet i Randers.

Statskundskabs- og historiestuderende Jonas Dahl, der er opstillet til regionsrådet for SF, er enig med Camilla Gade i, at der er brug for en foryngelse af politikerstaben.

– Vi har som unge en interesse i og muligheder for at tage et ansvar. Da jeg gik ind i politik for 12 år siden, var jeg specielt utilfreds med, at der sad en flok gamle mænd, som styrede det hele, og det er et problem, siger Jonas Dahl, der i øvrigt selv vurderer at have gode chancer for komme ind:

– Jeg har en klar formodning om, at hvis SF får tre mandater i regionsrådet, så skulle jeg gerne have det tredje mandat. Jeg har den fulde opbakning fra SF i

Århus, som kun kører kampagne for mig.

Ikke alle opstillede studerende er lige højt placeret på de til tider lange kandidatlistor. Stud.theol. Lene Christensen er nummer 24 hos Socialdemokraterne i Århus, men det får hende ikke til at føle sig som listefyld.

– Mine chancer er rimelige. Jeg står godt nok langt nede på listen, men det er de personlige stemmer, der tæller, og jeg adskiller mig fra mange andre kandidater ved at være kvinde, ung og teologistuderende, og jeg deltager ikke i det her for at stå på en liste og kukkelure. Jeg lærer en masse af sådan en valgkamp og lægger et stort arbejde i det. Jeg deltager, fordi jeg gerne vil vise, at unge kvinder også vil og kan være en del af vores demokrati, siger Lene Christensen.

Fælles for kandidaterne fra universitetet er en årelang interesse for politik. Jurastuderende Kenneth Bøjler fra De Kon-

servative overvejede allerede som teenager at melde sig ind i partiet, men så kom den politiske overbevisning i vejen!

– Da jeg ville melde mig ind, meldte KU pludselig ud, at man ville oprette et KU Christiania, og så røg det girokort ud. Fire år efter ville jeg igen melde mig ind, men så ville KU legalisere hash, og så røg det girokort samme vej. Så det var først, da jeg begyndte at læse, jeg for alvor engagerede mig i politik.

De opstillede AU-studerende får udløst spændingen den 15. november.

Se artikel om valg på universitetet side 6.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

En seriøs legeplads

Studenterorganisation AIESEC har haft en afdeling på Aarhus Universitet siden 1948.

Aktiviteterne i foreningen har dog i en længere periode været nede omkring nulpunktet – indtil nye kræfter kom til.

PRAKTIKOPHOLD

1970'erne bød på kronede dage for AIESEC, der arrangerer praktikophold for studerende over hele verden. Men sidenhen har organisationen fået konkurrence fra mange andre organisationer og virksomheder, der selv rekrutterer praktikanter.

På Aarhus Universitet har AIESEC ligget pænt stille et par år uden dog at opføre sig med at eksistere. Nu har en gruppe studerende sprøjtet ny energi i organisa-

tionen. En af dem er filosofi- og engelskstuderende Anders F.B. Jensen, der har været med i AIESEC et års tid.

Man skal være medlem af AIESEC for at komme på et af organisationens praktikophold, men det har ikke været hans bevæggrund for at melde sig ind. Anders F.B. Jensen har i AIESEC et alternativt studiejob, hvor han sammen med andre frivillige studerende fra forskellige studieretninger skaber muligheder for studerende, der gerne vil i praktik i udlandet.

Vælger selv ansvarsområde

Årligt kommer 4000 studerende i praktik verden over med AIESEC. De virksomheder og frivillige og offentlige organisationer, praktikanterne arbejder for, lønner praktikanterne og betaler AIESEC for at etablere udvekslingsaftalen. For de penge forpligter AIESEC sig til at afholde kurser for praktikanterne, og resten af pengene går til administration, som kan holdes på et minimum, da de studerende, som arrangerer praktikopholdene og holder organisationen i gang, er ulønnede. Som frivillig medarbejder hos AIESEC har de studerende stor indflydelse på, hvad de får ansvar for i organisationen.

– I AIESEC øver vi os hver især i det,

vi gerne vil være gode til. Jeg er interesseret i kommunikation, salg og ledelse. Jeg vil derfor bl.a. gerne snakke med erhvervslivet og pressen, så jeg fylder de ting i mit arbejde i AIESEC, som jeg gerne vil blive bedre til. En anden er interesseret i human resources, organisationsudvikling og intern kommunikation, så det øver han sig på. En tredje er interesseret i at arbejde med at rekruttere, så hun tager sig bl.a. af at finde det rigtige job til dem, vi optager i AIESEC, og til dem, vi sender til udlandet, forklarer Anders F.B. Jensen.

Lærer af fejl

AIESEC har eksisteret siden 1948 og kan kun overleve ved hele tiden at være en seriøs leverandør af praktikanter. Det stiller store krav til de studerende, der arbejder for organisationen. De skal etablere og vedligeholde kontakter til virksomheder og organisationer, rekruttere nye medlemmer, stå for markedsføring og daglig drift af organisationen samt etablere uddannelse for praktikanterne og sig selv. Opgaverne adskiller sig ikke fra andre organisationers, men hos AIESEC er der plads til at øve sig, understreger Anders F. B. Jensen:

– Den måde, organisationen er bygget op på, er meget alvorlig, men det er sam-

tidig en legeplads. Hvis man ikke gør sit arbejde, oplever alle konsekvensen af det. Og når det sker, lærer vi alle af det. Vi handler, altså lærer vi, kan man sige.

Initiativ belønnet

De studerende har god mulighed for at præge organisationen med deres egne ideer. Det er Anders F.B. Jensen et godt eksempel på. Han har f.eks. været til AIESEC-konference i Bangladesh, hvor nationale afdelinger af AIESEC i Asien mødtes.

– Der er ikke nogen systematisk AIESEC-kontakt mellem Asien og Danmark i øjeblikket, men jeg vil gerne arbejde for at få mere udveksling i gang med Asien og fik mulighed for at komme til Asienkonferencen for at skabe nogle kontakter, hvilket er et godt eksempel på, at initiativ bliver honoreret, siger han.

AIESEC har seks lokalafdelinger i Danmark med tilsammen knap 100 medlemmer. I alt er organisationen repræsenteret med 18.000 medlemmer på over 800 universiteter i omkring 90 lande verden over. Studerende fra alle studieretninger kan melde sig ind i AIESEC.

Læs mere på: www.aiesec.dk/uni

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

OPINION

Redigeret af Helge Hollesen – Indlæg sendes til campus@au.dk

Hvor *procrastination* er et fremmedord

CAMPUS brugte i forrige nummer både forside og de to midtersider på *procrastination* – fænomenet med at udskyde og udskyde og udskyde opgaver o.l. i mere eller mindre det uendelige. Og man kan i samme nummer af bladet forstå, når man læser dekan Bodil Dues leder, at det ikke mindst er et problem med dårlig gennemførelse og stort frafald på Det Humanistiske Fakultet på Aarhus Universitet.

Som udenforstående – men nær – iagttager af universitetet, kan det godt undre mig, at de to “gamle” universiteter i København og Århus ikke for længst har taget ved lære af de nyere kolleger i Aalborg og Roskilde. Begge steder har man studieordninger med minimalt frafald, og studierne bliver gennemført til

tiden i langt de fleste tilfælde, og hvad der vel er lige så vigtigt: De studerende er glade for ordningerne.

Jeg har faktisk selv på et tidspunkt haft kontor midt på en gang, hvor de studerende havde grupperum på en afdeling af Aalborg Universitet. Jeg sagde tit til mig selv, når jeg gik forbi og så og hørte aktiviteterne i grupperummene: Så sjovt kan det altså ikke være at gå på universitetet. Men det var det. Jeg husker i alt fald godt min egen studietid i København. Den var mildt sagt trist i sammenligning.

Nu slæber Aarhus Universitet jo ikke rundt på århundreders tung ballast som universitetet i København gør, så tag dog at efterligne jeres kolleger. Når det nu virker. Der går jo ingen skår af Aarhus

Universitet, fordi de andre – de små og nye – har fundet en løsning på problemet. For det er jo i virkeligheden alene det, det drejer sig om.

Danmark har jo i forvejen mere end rigeligt med universiteter i forhold til landets størrelse og indbyggertal. Så løsningen kunne jo også være et direkte samarbejde eller en sammenlægning af universiteterne i Aalborg og Århus. Det sjove er jo, at hvad det angår, har universitetets sandsynligvis mest perspektivrige og dynamiske område – iNANO – allerede realiseret et samarbejde med Aalborg Universitet. Og det går mig bekendt rigtig godt.

Willy Johansen
Videnskabsjournalist

Nye klummeskribenter på trapperne

Underholdende, alvorlige, filosofiske, politiske eller ...?

Fra og med næste nummer vil fem studerende fra hvert af de fem fakulteter på skift skrive klummer i CAMPUS. Emnerne og stilen vælger de selv.

Med initiativet ønsker redaktionen at understrege, at CAMPUS også er de studerendes avis – en avis, hvor studerende har en stemme og kan komme til orde, hvis de ønsker det.

De fem studerende er (fra venstre): Jon Boiesen, Nikolaj Stenberg, Ruth Marbæk Jensen, Casper Foldager og Celia Haldan Voetmann.

Jon Boiesen er 28 år og læser filosofi. Han er aktiv i forskellige studenteraktiviteter på studiet, medlem af Enhedslisten og har bl.a. stiftet den politiske bevægelse Humboldtbevægelsen. Nikolaj Stenberg er 23 år og jura-studerende. Han er bl.a. formand for Konservative Studenter i Århus. Ruth Marbæk Jensen er 26 år og læser religionsvidenskab. Hun interesserer sig for medier, sprog og litteratur og dyrker bl.a. spinning. Casper Foldager er 22 år og læser medicin. Han dyrker cykelsport og løb, skriver i et cykelmagasin og arbejder også som operationsassistent på Århus Sygehus. Celia Haldan Voetmann er 23 år og læser nanoteknologi. Hun deltager i mange aktiviteter på sit fag og er bl.a. med i det omrejsende Fysikshow. /hp

Lars Kruse/AU-foto

KLIP

STUDIEAFGIFTER

Der er et voksende dilemma mellem, hvad politikerne ønsker, og hvad de gør. De vil have “uddannelser i verdensklasse”, vi skal sammenligne os med de bedste i verden. Politikerne giver bare ikke universiteterne penge til at føre visionen ud i livet. Derfor siger jeg, at universiteterne får det bedste ud af situationen: Middelmadige uddannelser (...) Man kunne f.eks. indføre studieafgifter på graduate/kandidat-niveauet. De første tre års bachelorstudium skal således være gratis, fordi adgangen til et studium ikke må være socialt skæv. Men på kandidatstudiet vil de studerendes sociale vilkår være mere lige, og studieafgift vil ramme langt mindre skævt.

Rektor Finn Junge-Jensen, Copenhagen Business School, på konferencen “Verdens bedste uddannelser?” ifølge www.forskeren.dk

ALLE SKAL IKKE VÆRE KANDIDATER

En afrundet 3-årig bacheloruddannelse og en 2-årig kandidatuddannelse er ved at blive normen i det europæiske uddannelsessystem. Men næsten alle danske universitetsstuderende tager i dag stadig begge uddannelser. I alt bliver der dermed tale om 5 normerede år. Og den reelle studietid er ofte 7-8 år. En udvælgelse, så ikke alle fortsætter på kandidatdelen, er helt sædvanlig i udlandet. Danmark bør arbejde målrettet for, at der på nogle områder kan skabes bacheloruddannelser med en selvstændig, afrundet erhvervskompetence. En evt. ændring må følges op af bedre lønforhold for kandidater. Og det er helt afgørende, at begrænsning på kandidatuddannelser kombineres med en væsentlig øget efteruddannelse, så alle har ret til den samme mængde uddannelse, f.eks. i form af et klippekort.

Tdl. rektor ved Københavns Universitet og medlem af Globaliseringsrådet Linda Nielsen om den fremtidige uddannelsesstruktur. (Kronik i Berlingske Tidende, 1. november).

Diskussionen bliver først rigtig relevant, når man optager en større del af en ungdomsårgang på universiteterne, end man gør i dag. Når det sker, kan det godt være, at de ikke allesammen skal have en fremårig uddannelse.

Kirsten Marie Kristensen, uddannelsespolitisk ordfører i Danske Studerendes Fællesråd. (Berlingske Tidende, 1. november).

ARTIKLER

Temaer
Interviews
Kalender
Dekanens klumme
Alumnens bakspejl
Studerende udenfor
Quiz

Økonomi Jura Statskundskab Psykologi

STUDNYT.sam

månedsmagasinet WWW.STUDNYT.SAM.AU.DK

NYHEDSBREV FOR STUDERENDE VED DET SAMFUNDSVIDENSKABELIGE FAKULTET - hold øje med din AU-mail

NAVNE

Redigeret af Helge Hollesen

ÅRHUSPROFESSOR I NY CARLSBERGFONDETS DIREKTION

Ny Carlsbergfondets direktion har valgt professor, dr.phil. Morten Kyndrup som nyt medlem af direktionen. Her skal han afløse rektor, dr.phil. Else Marie Bukdahl, når hendes beskikkelsesperiode udløber med udgangen af september 2006. Ved siden af sit professorat i Æstetik og Kultur er Morten Kyndrup bl.a. medlem af bestyrelserne for Aarhus Kunstmuseum, Aarhus Universitets Forskningsfond, Det Jyske Kunstakademi og Nordiska Sällskapet för Estetik.

NY PROFESSOR I RETSMEDICIN

Skeletknogler rummer vigtige oplysninger om både dødsårsag og dødsårsag. De fortæller også om, hvordan sygdomme og traumer har påvirket den afdøde. Grundlaget for at aflæse skeletterne henter retsanropologerne bl.a. i udforskningen af knoglestrukturer og de forandringer, knoglerne gennemgår ved aldring og knogleskørhed.

Netop det felt er et af de forskningsområder, den nyudnævnte statsobducent og professor i retsmedicin, dr.med. Annie Vesterby Charles, beskæftiger sig med ved brug af tredimensionelle mikroskopiske undersøgelser.

Derudover beskæftiger den 57-årige professor sig med klinisk retsmedicin, specielt seksuelle overgreb mod børn og voldtægt. Det var på hendes anbefaling, at Retsmedicinsk Institut i 1994 indførte

te brugen af et såkaldt kolposkop i retslægelige undersøgelser af børn i sager om seksuelt overgreb. Instrumentet kan ved indførelse forstørre og fotografere, hvad der ikke kan erkendes med det blotte øje, men seksuelle overgreb kan ikke udelukkende afdækkes ved sådanne undersøgelser, viser et årelangt projekt, som Annie Vesterby Charles netop har afsluttet. Børns fortællinger om deres oplevelser har størst betydning, viser resultaterne, og det vil sammen med anden forskning danne grundlag for fremtidige tiltag i udredningen af sådanne sager.

Annie Vesterby Charles

har siden 1991 været vicesstatsobducent ved Retsmedicinsk Institut og i flere år medlem af Den Regionale Videnskabs-etiske komite for Århus Amt. Desuden er hun medlem af Retslægerådet.

I forbindelse med sin tiltrædelse holder Annie Vesterby Charles forelæsningsen "Omsorg for retfærdighed – et retsmedicinsk perspektiv i børnehøjde". Det sker fredag den 25. november kl. 14.30 i Auditorium 2, Søauditorierne.

TA' BUSSEN - LINIE 888

KUN 120 KR.

For studerende og seniorer fra mandag til torsdag

ÅRHUS ROSKILDE KØBENHAVN

Rejsetid ca. 3 timer.
Afgang fra Århus
rutebilstation.

Tlf. 70 210 888
Online booking:
www.abildskou.dk

Abildskou A/S

NYHEDER

Systematisk oversigt i lejeret (kompendium)

af Kim Frost

1. udgave

Pris: kr. 120,-
Sider: 60

- Boligregulerings-, leje- og erhvervslejelovens anvendelsesområde
- Lejeaftalens indgåelse og lejeregulering
- Lejerettens overgang til andre
- Ophævelse af lejeaftalen
- Huslejenævn og boligret

Kompendiet er udarbejdet til undervisningen i lejeret på HD Finansiell Rådgivning på Handelshøjskolen, men kan også anvendes som supplement til undervisningen i lejeret andre steder.

Kapitalselskaber

Aktie- og anpartsselskabsret (kompendium)

af René A. Frydshou og Mark Gall

1. udgave

Pris: kr. 245,-
Sider: 215

I tråd med fagets lærebog gennemgår første del selskabsrettens grundelementer og almene temaer, og anden del gennemgår de enkelte emner inden for kapitalsselskabsretten. Kompendiet er ajourført i forhold til de nye regler i aktieselskabsloven.

Læs mere om kompendierne på www.thomson.dk. Her kan du også bestille og læse mere om kompendierne EU-ret, Forvaltningsret, Ejendomsret, Familie- og arveret, Folkeretten samt Formueretten, der alle er udgivet af Forlaget Thomson.

FORLAGET THOMSON

Nytorv 5 • 1450 København K • www.thomson.dk

PROFESSOR I ORTOPÆDISK KIRURGI

Dr.med. Kjeld Søballe er udnævnt til klinisk professor i ortopædisk kirurgi ved Klinisk Institut. Professoratet er knyttet til hans stilling som overlæge og sektorchef ved hoftesektionen på Ortopædkirurgisk Afdeling, Århus Sygehus.

Kjeld Søballes forskning omfatter både eksperimentel basisforskning og klinisk forskning. Han har specielt bidraget med nye forskningstiltag inden for protesekirurgien, særligt kunstige hofte, bruskforskning, knoglebrud, ganganalyse, genterapi og kliniske databaser. Specielt i de seneste år har Kjeld Søballes forskergruppe koncentreret sig om at få brusk til at gendanne sig samt at forbedre resultaterne efter kompliceret anden- eller tredjegangsoperationer efter indsættelse af kunstige led. De

senest iværksatte forskningsaktiviteter omfatter også genterapi og molekylærbiologi.

På det kliniske område er det især behandling af slidgigt, der har den 51-årige professors interesse. Han har desuden været pioner inden for avanceret ledbevarende kirurgisk behandling af patienter med hoftedysplasi og andre sjældne medfødte og erhvervede sygdomme i hofte.

Kjeld Søballe samarbejder med førende forskningslaboratorier i både Irland, Frankrig og USA. Han har taget en del af sin speciallægeud-

dannelse i ortopædkirurgi ved University of Minnesota, USA, hvor han siden 2003 også har været adjungeret professor. Kjeld Søballes evne til at samle og lede en fremgangsrig forskergruppe både nationalt og internationalt har ført til væsentlige resultater.

Kjeld Søballe har siden 2001 været ansat i et 5-års klinisk professorat i ortopædkirurgi ved Aarhus Universitet, hvor han bl.a. vejleder et stort antal ph.d.-studerende. Han har publiceret mere end 150 artikler i internationalt anerkendte tidsskrifter.

NY PROFESSOR SKAL UDVIKLE LÆGERS VIDEREUDDANNELSE

Forskning i lægers kliniske videreuddannelse og læringsmiljø og en reform af speciallægeuddannelsen er blandt de opgaver, som overlæge, dr.med. Peder Charles skal varetage i den stilling som klinisk professor i videreuddannelse af yngre læger, han netop er tiltrådt ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

Her skal Peder Charles lede den pædagogisk udviklende funktion (PUF), som fakultetet i de sidste fire år har opbygget i samarbejde med en række amter. PUF, der har tilknyttet 37 kliniske lektorer, har til opgave at udbrede kendskabet til voksenpædagogiske metoder og udvikle nye metoder til læring,

vejledning og evaluering, der kan anvendes i klinisk videreuddannelse. PUF varetager desuden yngre lægers forskningstræning og rådgiver Det Regionale Råd for Yngre Lægers Videreuddannelse.

Den reform af speciallægeuddannelsen, som den 59-årige professor skal iværksætte, byder på et fornyet syn på speciallægens roller, blandt andet hvordan den gode læge vedligeholder sin viden, leder tværfaglige

teams og kommunikerer med patienter, pårørende og samarbejdspartnere.

Peder Charles er speciallæge i intern medicin og medicinsk endokrinologi og har siden 1991 været lektor i intern medicin og fra 2001 samtidig klinisk lektor.

Professoratet er tilknyttet hans stilling som overlæge ved Medicinsk-Endokrinologisk Afdeling C ved Aarhus Universitetshospital, Århus Sygehus.

VINDER AF EN WEEKEND I EN AF FERIAFONDENS BOLIGER

Professor Svend Sabroe, Institut for Folkesundhed, blev den heldige vinder af en weekend i en af Ferienfondens boliger. Godt 100 medarbejdere havde valgt at deltage i Ferienfondens spørgeskemaundersøgelse. Besvarelsenerne vil nu blive analyseret og indgå i Ferienfondens overvejelser om den fremtidige drift.

Birger Kaiser, formand for Ferienfonden

M E D D E L E S E R

PH.D.-GRADEN

Forelæsninger
SAM
Med henblik på erhvervelse af den juridiske ph.d.-grad forsvarer cand.jur. **Jane Karlskov Bille** sin afhandling: “Skattemæssig succession – Særligt med henblik på generationsskifte i levende live og ved død” ved en offentlig ph.d.-forelæsning: fredag den 25. november 2005 kl. 13.00 auditorium 455, bygning 1340.

Tildelinger
NAT
Jesus Fernando Almansa Guerra for afhandlingen “A Study for Cryptologic Protocols”.

PRISOPGAVER

Frøde S. Jacobsens Pris
Norma og Frøde S. Jacobsens Fond, som har til formål at yde støtte til landbrugsmæssigt forskningsarbejde, har indstiftet Frøde S. Jacobsens Pris. Besvarelser skal være indsendt senest d. 1. september 2006. Se www.fsjacobsensfond.dk

KURSER

Forskeruddannelsen – Sundhedsvidenskab
Oversigt over kurser kan ses på www.health.au.dk/forskeruddannelse

E-læringsenheden
tilbyder følgende kurser og workshops for ansatte ved AU:
9. november: Formidling på internettet
22. november: Samarbejde via internettet
For yderligere oplysninger og tilmelding på www.au.dk/e-learning.

ALPE d’HUEZ 3195,-

Aarhus Universitets-Sport tilbyder dette suveræne skiområde til en meget favorabel pris i uge 5, 2006.

Prisen inkluderer:
- 6 dages liftkort til et suverænt, højt og varieret område på 240 km + stort off pisteområde
- Ophold i 3-stjernede 4- og 5 personers lejligheder i Alpe d’Huez centrum
- Luksus hvilebus med TV / Video / DVD og minibar
- AUS’ legendariske underholdning med banko, og quiz i bussen – fede præmier!
- Gratis drikkevarer på busturen
- Guideservice
Se www.aus.dk

Samkørsel

fra Randers til universitetet

Jeg kører fra Borup nord for Randers til Aarhus Universitet, Administrationen, Nordre Ringgade. Har du lyst til en samkørselsordning så kontakt mig.

Marian Havtorn
Lok. 5448 / mhj@adm.au.dk
Privat 8644 3806

Cand.scient. **Flemming Voldum Jørgensen** for afhandlingen “Buried Valleys in Denmark – a study based on Hydrogeophysical and lithological data”.

Cand.scient. **Lisbeth Schmidt Laursen** for afhandlingen: “Proteolytic regulation of IGF activity”.

Cand.scient. **Peter Johannes Steffensen** for afhandlingen “Irreducible Representations of the Witt-Jacobson Lie Algebra of Rank 2”.

STILLINGER

TAP-STILLINGER
Laboratorieingeniør
Ved Institut for Folkesundhed, Afdelingen for Miljø- og Arbejdsmedicin er en stilling som ingeniør i et internationalt forskerteam ledig til besættelse 1. februar 2006. Ansøgningsfrist: 28. november 2005 kl.12.00. Ansøgningen mærkes: Ingeniør.
Se www.folkesundhed.au.dk

UNDERVISNINGSSASSISTENTER
For alle opslag af stillinger som timelønnet undervisningsassistent gælder følgende: Ansøgningen skal indeholde oplysninger om og dokumentation for faglige og pædagogiske kvalifikationer samt oplysning om evt. fuldtidsbeskæftigelse andetsteds samt CPR-nr.
Timeløn og øvrige ansættelsesvilkår i henhold til den til enhver tid gældende aftale mellem staten og AC. Frigørelsesattest vil være indeholdt i ansættelsesbrevet. Opslagenes fulde ordlyd fremgår af fakulteternes hjemmeside.

Afdeling for Engelsk
Ved Afd. for Engelsk vil der i forårssemesteret 2006 være et antal undervisningsassistenttimer ledige til besættelse. Ansøgningsfrist mandag d. 28. november 2005 kl. 12.00. Ansøgningen mærkes: 2005-215/1-189. Se www.au.dk/meddelelser

STUDENTERUNDERVISERE OG FAGLIGE VEJLEDERE
Ansøgningen skal indeholde oplysninger om faglige og pædagogiske kvalifikationer. Aflønning i henhold til finansministeriets overenskomst med SUL (Studerterundervisernes Landsforening). Ansøgningen skal indeholde CPR-nr. Opslagenes fulde ordlyd fremgår af fakulteternes hjemmeside.

Det Naturvidenskabelige Fakultet
Ved Det Naturvidenskabelige Fakultet er der i foråret 2006 (3. og 4. kvarter) en række studenterundervis-/undervisningsassistentstillinger til besættelse. Ansøgninger indleveres senest mandag den 21. november 2005 kl. 12.00. Ansøgningerne mærkes: Matematiske fag, Datalogi, Fysik, Kemi og Steno - journal nr. 2005-215/5-34. Idræt og Biologiske fag - journal nr. 2005-215/5-35. Se www.au.dk/meddelelser.

PERSONALESTYRELSEN

Se cirkulærerne på www.perst.dk

FORSKNINGSSTØTTE OG STIPENDIER

Det Danske Institut i Damaskus
For året 2006 opslås et antal rejsestipendier for forskere, ph.d.-studerende, specialestuderende og kunstnere (specielt billedkunstnere), der har projekter i relation til den islamiske verden. Ansøgningsfrist mandag den 5. december 2005, kl. 12.00. Se www.au.dk/meddelelser.

Sommersprogrkurser – Tyskland
I sommeren 2006 stiller Deutscher Akademischer Austauschdienst ca. 6 stipendier til rådighed for danske studerende mellem 19 og 32 år til deltagelse i 3-4 ugers sommersprogrkurser ved tyske universiteter. Ansøgningsfrist onsdag den 11. januar 2006, kl. 12.00. Se www.au.dk/meddelelser.

Kornings Fond
Bevilling på 1.000.000 kr. til lægevidenskabelige møder, forskning og uddannelse. Ansøgningsskema downloades fra fondens hjemmeside www.korning-fonden.dk og indsendes inden 2. jan. 2006. Se www.au.dk/meddelelser.

LEGATER

Forstander Dr. Med. A.C. Grønbechs Legat
Af ovennævnte legat er et antal legatportioner til uddeling i efteråret 2005. Legatet uddeles til værdige og trængende medicinske studerende ved Aarhus Universitet. Ansøgningsfrist senest mandag den 21. november 2005 kl. 14.00. Se www.au.dk/meddelelser

Petrus Andersens Fond
Af ovennævnte legat er et antal legatportioner til uddeling i efteråret 2005. Legatet uddeles til lægevidenskabelige studerende. De studerende skal for

Gigtforeningen
Gigtforeningen har 2 introduktionsstipendier ledige til besættelse pr. 1. marts 2006 eller snarest derefter. Ansøgningsfrist den 14. december. For yderligere oplysninger se: www.au.dk/meddelelser

Kulturaftalestipendier 2006-2007 – Længerevarende ophold
En lang række lande forventes iht. kulturaftalerne at tilbyde statsstipendier til danske studerende og forskere i det akademiske år 2006-2007. Ansøgningsfrist for studerende er onsdag den 7. december 2005 kl. 12.00. Se www.au.dk/meddelelser

Sprogkurser i udlandet sommeren 2006
Cirius indkalder ansøgninger til Kulturaftalestipendier for fortrinsvis sprogstuderende til deltagelse i sprogkurser i udlandet i sommeren 2006. Ansøgninger indleveres senest onsdag den 18. januar 2006, kl. 12.00. Se www.au.dk/meddelelser.

at komme i betragtning være velbegavede, flittige og have opnået gode karakterer. Ansøgningsfrist senest mandag den 21. november 2005 kl. 14.00. Se www.au.dk/meddelelser

Professor, dr.phil. Viggo Brøndal og hustrus legat
For 2005 er et antal legatportioner til rådighed til støtte af unge sprogvidenskabsfolk med kandidat- eller ph.d.-grad. Ansøgningsfrist mandag d. 21. november 2005. Se www.au.dk/meddelelser

BOLIG

Til leje:
Andelsrækkehus på 125 kvm i Lystrup, tæt på linje 9 og Grenåbanen, udlejes fra 1.2.-1.5. 2006 til personer med tilknytning til Aarhus Universitet. Kr. 6000/md. + forbrug + depositum på 1 md. husleje. Fuldt møbleret med tre soverum, stue, køkken, badeværelse og bryggers fordelt på 4 forskudte plan. Udgang til egen have. Huset er 1/22 af et lille andelssamfund med bla. stort fælleshus med mulighed for fællesspisning, fælles vaskefaciliteter, puderum og værksted, samt hyggelig have med legeplads i midten. Det er et ikke-ryger lejemål og vi ønsker heller ikke husdyr.
Tlf. 8674 1262 email: hbc@daimi.au.dk

Herskabslejlighed i Øgadekvarteret. udlejes 1.1.-1.7. 2006. 3-værelses lejlighed (87 kvm.) med stuk i loftet, smedejernsaltan, nyistandsat køkken, stort badeværelse med vaskemaskine og tørretumbler, samt en dejlig baghave. Fuldt møbleret. Ca. 500 m. fra universitetet. 6000,- kr. + 1000,- kr. i forbrug/md. Kun par eller kvindelig lejer.
Tlf. 8618 0301 eller 2972 8792.

Kædehus, attraktivt beliggende i naturskønne omgivelser i Brabrand Bakker, udlejes pr. 15.1.2006, i første omgang for 1 år. Pris: 8000 kr. + forbrug. Huset indeholder 3(4) værelser, stue, køkken, badeværelse, gæstetoilet samt bryggers. Der er brændeovn i huset, udhus og carport. Huset kan lejes umøbleret eller delvist møbleret og helst til røgfri familie uden dyr. Depositum: 3 mdr. leje.
Tlf. 8626 0781 eller mobil: 6018 0781 email: ruth-birnbaum@stofanet.dk

2 plans rækkehus, attraktivt beliggende i naturskønne omgivelser i Skejby, udlejes pr. 1 nov. 2005, i første omgang for 1 år, dog max 2 år. Pris: 6000 kr. + forbrug. Huset indeholder 2(3) værelser, stue, køkken og badeværelse. Lille ugenert have, udhus og carport. Kan lejes umøbleret eller delvist møbleret og helst til røgfri familie uden dyr. Hvis huset ønskes udlejes møbleret vil huslejen være 7500 kr + forbrug. Depositum: 3 mdr. leje.
email: jessen_jes@hotmail.com

House for rent from the 1st of November 2005 for one year – maximum 2 years. The house is attractively situated in the beautiful area of Skejby and consists of 2(3) rooms, a living room, bathroom and a kitchen. It is rented either unfurnished or partly furnished. Price: 6.000 kr + consumption.
email: jessen_jes@hotmail.com

Boligannoncer

Sendes til Studenterrådet, Aarhus Universitet, Ndr. Ringgade 3, 8000 Århus C., Tlf. 8942 5464.
vedlagt 30 kr. til dækning af omkostninger.

Ved indrykning via e-mail: sr@sr.au.dk indbetales beløbet med angivelse af navn på 3635 - 4809 5008 45.

Annoncen kan afleveres personligt på ovennævnte adresse.

Se også boligannoncerne på: www.sr.au.dk
Her er det også muligt at indtaste sin annonce gratis. Annoncen er tilgængelig i ca. 20 dage.

KALENDER

7.-28. NOVEMBER

Oplysninger om arrangementer sendes til campus@au.dk

Mandag 7.

KL. 15.15-18. NANOTEKNOLOGI
– FOR SMÅT TIL ETIKKEN?

Står etikerne virkelig på bar bund i forbindelse med den nanoteknologi, der tordner frem? I dette foredrag hævder ph.d.-studerende Mette Ebbesen, der er uddannet inden for molekylærbiologi, filosofi og etik, at vi kan lære meget af de etiske refleksioner, der allerede er foretaget i forbindelse med bioteknologi. Da den begyndte sin frem-march for 20 år siden, blev den internationale akademi-ske disciplin bioetik grundlagt på universiteterne, og der blev etableret etiske råd både nationalt og internationalt. Mødelokale 2, Studenternes Hus.
Arr.: Forum Teologi Naturvidenskab.

Tirsdag 8.

KL. 19. DE ÆGYPTISKE MUSEER I CAIRO

I tidens løb har der været flere ægyptiske samlinger i Ægyptens hovedstad. Mag.art. Torben Holm-Rasmussen fortæller om de forskellige museers etablering og deres bestand af oldsager. Museet holder ekstraordinært åbent fra 18.30-ca. 21.00, så der før og efter forelæsningen vil være tid til at besøge bl.a. museets lille ægyptiske sam-ling. Antikmuseet, bygn. 1414.
Mere på www.antikmuseet.dk Arr.: Antikmuseet.

Onsdag 9.

KL. 10-12. INTERNATIONAL SPOUSES GROUP

Boundaries between the Public and Private Care Work – International Perspectives by Viola Bureau, Dept. of Political Science. Faculty Club, Building 421, 1st Floor, Fredrik Nielsens Vej.

KL. 10-12. AFASI OG AFASITESTNING

Afasi er mange ting og kan skyldes skader mange steder i hjernen. På dette seminar fortæller talepædagog Lone Madsen, Hammel Neurocenter, om test af patienter, som udviser sproglaterede symptomer. En afasipatient fortæller, hvordan det er at leve som sproghandicappet. Lok. 415, bygn. 1467, Nobelparken.
Arr.: Center for Semiotik.

KL. 14.15. MUSIK: OPHAVSRET OG VEDERLAG

Med udgangspunkt i rapporten *Musik sælger radio – sælger radio musik?* (se www.pladebranchen.nu) diskuterer afdelingsleder Helle Gudnitz, Medie & IT, Gramex, de aktuelle problemer om sammenhængen mellem musik i radioen og betaling for vederlag. Forelæsningen afrundes med en vurdering af, hvad mediernes globalisering betyder for betalingen af vederlag. Lok. 138, Adorno Bygning, Helsingforsgade 8.
Arr.: Medievidenskab.

KL. 16. FOLKESKOLE, MINISTRE OG MEMER

Hver undervisningsminister afsætter sit mærke på folkeskolen. Memer kalder lektor Hans Hauge dem. I efterårets foredragsrække om uddannelse og dannelse behandler han denne type virus, der spredte sig med stor fart til alle bevidstheder med det mål at kopiere sig så meget som muligt først i det pædagogiske system og siden i det politiske. Aud. A1, bygn. 333. Arr.: Kritisk Pro-fil.

KL. 18-20.30 VIRKSOMHEDSDATING

Mød 25 virksomhedsledere i øjenhøjde og tal med dem om deres forslag til meritgivende projektsamarbejde og praktikpladser. Begrænset antal pladser. Tilmelding på www.projektzone.dk
Nordhavns-gade 1. Arr.: Projektzone.dk

KL. 19. DE SYV DØDSSYNDER

I en perlerække af fortællinger fra Vikingetid til Karen Blixen sætter Karin Flensborg Middelalderens dødssynder i nutidsoptik. Er hovmod, vrede, gerrighed, misundelse, dovenskab, frådseri og utugt syndige nu om dage? Stud.theol. Karen Klemmed Lorentzen prædiker ved den indledende gudstjeneste. Møllevangskirken.
Arr.: Studentermenigheden.

Torsdag 10.

KL. 19. DE’BATTLE

Debat mellem VU og DSU. Nordhavns-gade 1. Gratis adgang. Arr.: sTUDENTERHUS ÅRHUS.

KULTURARV OG OPLEVELSER

Kulturarven er blevet mode og ikke længere et begreb, som museerne har monopol på at forvalte. I politik, erhvervsudvikling, turisme og forskning er “kulturarv” et modeord, som gennemstrømmer markedet inden for den såkaldte oplevelsesøkonomi, hvor historisk og kulturel identitet hævdes, udfordres og forhandles i nye medier, konstellationer og tempi.

Center for Museologi og suppleringsuddannelsen i Begivenhedskultur ved Aarhus Universitet sætter på et seminar kulturarv og kulturel identi-tet i oplevelsesøkonomien på dagsordenen. Her vil forskere og forvalte-re af kulturarven fokusere på, hvordan forskellige former for oplevelses-kultur og museerne aktuelt tematiserer kulturarven på nye måder.

Ud over det museale perspektiv er der også indlæg om turisme samt historiske computerspil og festivaler. Emnerne rækker fra oplevelse og kulturbevaring med udgangspunkt i Fregatten Jylland over iscenesæt-telse af vikingeskibe og rockmusik i Roskilde til computerspillets styrke og begrænsning som tidsmaskine og det århusianske “mirakel” ARoS.

KULTUREL IDENTITET OG KULTURARV

I OPLEVELSESØKONOMIEN

ÅBENT SEMINAR

TORS DAG D. 17. NOVEMBER, KL. 10.30-17

KASERNESCENEN, LANGE LANDSGADE 139

STUDERENDE PÅ KRYDS OG TVÆRS

Team BASTARD kalder de sig. Og det har absolut intet med hunde at gøre. Ambitionen hos den år-husianske gruppe af studerende fra forskellige uddannelser retter sig mod at få byens studeren-de til at mødes på kryds og tværs – og helst så det slår gnister. Det skulle gerne udmønte sig i mere tværfaglighed og samarbejde på tværs af studieretninger.

Første trin mod det mål er en konference i Studentarhuset for studerende, der tør tænke “uden for boksen”, som arrangører udtrykker det.

De kan her hente innovativ inspiration og stof til refleksioner over, hvad en uddannelse kan bruges til.

Studieværten Clement Kjersgaard, der også er stud.scient.pol, er inviteret til at fortælle om det drive, der har ført ham omkring journalistik, dukkefilm, et nyhedsmagasin og rolle som tv-vært.

Andre oplæg kommer fra Peter Riber Christen-sen fra den erhvervspsykologiske konsulentvirk-somhed Okon, der vandt Venture Cup 2004, samt Jacob Storch fra konsulentfirmaet Attractor, der ar-bejder med brobygning mellem den akademiske verden og erhvervslivet. Det afsluttende indslag

DEN NY FOUCAULT-FORSKNING

Den franske filosof og politiske tænker Mi-chel Foucault (1926-1984) har de senere år været genstand for ny opmærksomhed, ikke mindst på grund af mange nye bogudgivel-ser. Blandt dem er seks årgange af Foucaults forelæsninger ved Collège de France, som forlaget Seuil/Gallimard begyndte at udgive i 1997. De rummer bl.a. materiale, som kun blikvist er dækket i Foucaults hidtil udgivne værker. Det gælder f.eks hans forelæsninger om regeringskunsternes historie (gouverne-mentaliteten) fra 1978 og 1979, hvor de hid-til kendte fragmenter har været grundlag for en hel litteratur om gouvernementalitet.

Men hvilke centrale indsigter bidrager disse forelæsninger fra 1971-1984 egentlig med, og hvordan kan man anvende dem i videre analyser? Det er temaet for en én-dagskonference, som Sociologisk Forum og Kritisk Profil arrangerer.

Her medvirker en håndfuld danske forskere, som i deres arbejde anvender elementer fra én eller flere af Foucaults forelæsnings-rækker, enten til decideret teoriudvikling eller som redskaber i empiriske analyser. Der er indlæg om Foucaults udlægning af fransk magthistorie, transformationer i den liberale

er en workshop med Kaospiloterne, som arrangø-erne præsenterer som et vildt indslag, der gerne skulle ende i et real-life caféprojekt.

Og således inspireret kan deltagerne begynde at netværke på kryds og tværs under den café-koncert, der runder dagen af. Team BASTARD har begrænset adgangen til 140 deltagere, og det koster 50 kr. at være med. Der er tilmelding på www.krydsogtværs.net

KRYDS&TVÆRS KONFERENCE

17. NOVEMBER KL. 10-19

STUDENTERHUS ÅRHUS

DEN NYE FOUCAULT-FORSKNING

24. NOVEMBER KL. 9.30-16.30

RICHARD MORTENSEN-STUEN

STUDENTERNES HUS

ARR.: KRITISK PROFIL OG

SOCIOLOGISK FORUM

VIRKSOMHEDSDATING MERE EINSTEIN FREMTIDENS ARBEJDSBEGREB SLAGET OM UNIVERSITETET

KL. 19.30. HVAD SKAL VI MED VIDENSKAB?
Hvad har betinget samfundets opfattelse af videnska-
ben gennem sidste halvdel af det 20. århundrede?
Spørgsmålet er emnet for lektor Hanne Andersens
foredrag, der også behandler videnskabens opfat-
telser af sig selv, og hvordan disse opfattelser forhol-
der sig til hinanden i dag. Hornung-stuen, Studen-
ternes Hus. Arr.: Studenterkredsen.

Fredag 11.
KL. 14. & ANDERSEN
I efterårets foredragsrække om H.C. Andersens liv i
litteraturen holder Finn Hauberg Mortensen et fore-
drag om Villy Sørensen & Andersen. Bygn. 1453, lok.
223. Arr.: Nordisk Institut.

Mandag 14.
KL. 15.15. STAMCELLEN ELLER LIVET
Kollokvium med undervisningsadjunkt Louis Kloster-
gaard, Steno Instituttet. G4, Matematisk Institut.
Arr.: Steno Instituttet.

KL. 19.30 EUROPÆISK HISTORIE PÅ 2 TIMER
Lektor Carsten Porskrog Rasmussen tager tilhørerne
med på et vildt ridt gennem europæisk historie.
Gratis adgang. Nordhavns-gade 1.
Arr.: STUDENTERHUS ÅRHUS.

Onsdag den 16.
KL. 10-12. INTERNATIONAL SPOUSES GROUP
Solveig Berge from Norway tells about her life in
Bergen. Faculty Club, Building 421, 1st Floor,
Fredrik Nielsens Vej.

KL. 14.15. BIRC-SEMINAR
Sven Rahmann, Technische Fakultät, Universität Biele-
feld, on combinatorial optimization problems in dna
microarray design. Se /www.birc.au.dk/Activities/BiRC-
Seminar. Colloqivium 02, 2nd floor; Hoegh-Guldborgs
Gade 10, Building 1090. Arr.: BiRC

**KL. 16. HARRY POTTER OG UDVIKLINGEN
AF ET DEMOKRATISK SINDELAG**
Harry Potters oplevelser på Hogwarts belyser på
eventyrlig vis de psykologiske problematikker, ethvert
barn oplever i forbindelse med udviklingen af et de-
mokratisk sindelag, mener ph.d. Pia Vedel Ankersen,
der i efterårets foredragsrække om uddannelse og
dannelse lægger op til en diskussion af, hvorledes
uddannelsesinstitutionernes undervisning – specielt
folkeskolens – bør udformes for at understøtte ud-
viklingen af det demokratiske sindelag. Aud. A1,
byg. 333. Arr.: Kritisk Profil.

KL. 19. DØDEN
Med afsæt i dødens historiske udvikling giver ad-
junkt, ph.d. Michael Hviid Jacobsen sine bud på,
hvad døden siger om vores nuværende liv. Hvor
kommer vi fra? Hvor er vi muligvis på vej hen? Er det
muligt at skabe en ny døds-moral? Rødkløvervej 3.
Arr.: Studentermenigheden.

KL. 19-22. FREMTIDENS ARBEJDSBEGREB
Gratis workshop med jobkonsulent Margrete Bak, der
er rådgiver om nye arbejds- og virksomhedsformer.
På den workshop fortæller hun om, hvad du selv
kan gøre for at skabe jobs. Tilmelding senest den 14.
november hos michael@breum.dk Nordhavns-gade 1.
Arr.: STUDENTERHUS ÅRHUS.

KL. 19. AN IRISH NIGHT
Irsk mad, musik, sang, øl og whiskey. Rockkokken
Chili John og Moving Cloud leverer de kulinariske
specialiteter og musikken. Kr. 200/250. Nordhavns-
gade 1. Arr.: STUDENTERHUS ÅRHUS.

Torsdag 17.
**KL. 19. SLAGET OM UNIVERSITETET
ELLER SALGET AF UNIVERSITETET?**
Rektor Lauritz B. Holm-Nielsen, Aarhus Universitet, og
lektor Carsten Breengaard, Religionshistorie, Køben-
havns Universitet, giver deres bud på, hvordan uni-
versitet kan og bør indrettes efter den nye universi-

tetslov af 2003. Hvad er konsekvensen for det fagli-
ge indhold og niveau, når ambitionen om at moder-
nisere og tilpasse universitet til bl.a. erhvervslivets
ønsker for alvor sætter ind? Richard Mortensen-stuen,
Studenternes Hus. Arr.: Idéhistorisk Forening.

Fredag 18.
KL. 13.00 DISPUTATSFORSVAR
Professor Jacob Wamberg forsvarer sin doktorafhand-
ling *Landskabet som verdensbillede. Naturafbildning
og kulturel evolution i vesten fra hulemalerierne til
den tidlige modernitet*. Auditorium 1, Det Teologiske
Fakultet, Ndr. Ringgade. De officielle opponenter er
Professor Gunnar Danbolt, Universitetet i Bergen, og
professor Arnfinn Bø-Rygg, Universitetet i Oslo.

KL. 13-15. JUSTUS HARTNACK-FORELÆSNING
Prof. Robert Pippin, University of Chicago: Hegel on
Agency and Selfknowledge. Aud. 4 Søauditoriet.
Efter forelæsningen er der reception i Auditorium 5.
Arr.: Afd. for Filosofi.

KL. 14. & ANDERSEN
I efterårets foredragsrække om H.C. Andersens liv i
litteraturen holder Jørgen Elbek et foredrag om H.C.
Andersen & Andersen. Bygn. 1453, lok. 223.
Arr.: Nordisk Institut.

Tirsdag 22.
KL. 19.30. POLITIK, RELIGION OG MARTYRIER
Begivenheder i vort unge århundrede har gjort en
debat om religiøst betingede martyrier sørgeligt
aktuel. Kan beretningerne om de antikke kristne
martyrer perspektivere debatten? Forskningsadjunkt
Jakob Engberg tager spørgsmålet op i sin forelæsning
om kristne martyrbere-
tninger fra 155-210. Aud. 2, Det
Teologiske Fakultet. Arr.: Teologisk Forening.

Onsdag 23.
KL. 10-12. INTERNATIONAL SPOUSES GROUP
Faculty Club, Building 421, 1st Floor, Fredrik Nielsens
Vej.

KL. 14.15. ÆSTETISK SEMINAR
One of the pioneers of the Law and Literature Move-
ment, Prof. Richard Weisberg, on 30 years of story-
telling on the law. Lok. 124, Kasernen, Langelands-ga-
de. Arr.: Fællesæstetisk Forskergruppe og Akademiet
for Æstetikfaglig Forskeruddannelse.

**KL. 14.15. NYHEDER PÅ NETTET
– STATUS OG POTENTIALE**
Ud fra et tekstanalytisk perspektiv belyser førsteama-
nuensis Martin Engebretsen, Høgskolen i Agder, hvad
der præger nyheden på nettet i dag, samt hvad selve
medieteknologien inviterer til med hensyn til videre
udvikling af genrer og formater. Lok. 138, Adorno
Bygning, Helsingforsgade 8. Arr.: Medievidenskab.

**KL. 16. POLITISK STYRING AF SKOLEN:
NØDVENDIGT OG UMULIGT?**
Med privatiseringer, øget konkurrence og New Public
Management-reformer har politikerne i den vestlige
verden søgt at forbedre kvaliteten af undervisningen
i grundskolen uden at opnå den ønskede hensigt.
I efterårets foredragsrække om uddannelse og dan-
nelse diskuterer ph.d.-studerende Simon Calmer
Andersen, hvordan den tyske sociolog Niklas Luh-
manns systemteori kan forklare de negative resulta-
ter, og hvilke alternative løsninger teorien giver
grund til at tro på. Aud. A1, Statskundskab, byg. 1333.
Arr.: Kritisk Profil.

KL. 19. VI FREMMEDE OG DE ANDRE
Journalisten og forfatteren Georg Metz med historier
og overvejelser om dansk identitet i forhold til ind-
og udvandring i fortid og nutid. Ved den indledende
gudstjeneste prædiker biskop Kjeld Holm.
Møllevangskirken. Arr.: Studentermenigheden.

KL. 19. KAN ET BESAT LAND FORBLIVE NEUTRALT?
Med udgangspunkt i bogen *Danmark besat. Krig
og hverdag 1940-45* redegør en af forfatterne, lektor
Niels Wium Olesen, for motiverne bag samarbejds-

politikken og kommer herunder ind på de betragte-
lige politiske og moralske gevinster, men også på de
store omkostninger, politikken medførte. Entré 25,-.
Hornung-Stuen, Studenternes Hus. Arr.: Historia.

KL. 21. KONCERT
Dobbelt indierock med bl.a. århusianske Andaheart.
Kr. 40/60. Nordhavns-gade 1.
Arr.: STUDENTERHUS ÅRHUS.

Torsdag 24.
KL. 19.30. ÆSTETISK REVOLUTION
Forholdet mellem frihed og skønhed er i fokus i lek-
tor Morten Haugaard Jeppesens foredrag i anledning
af 200-året for Schillers død. Richard Mortensen-
stuen, Studenternes Hus. Arr.: Studenterkredsen.

Fredag 25.
KL. 14.30. TILTRÆDELSESFÖRELÆSNING
I anledning af sin tiltrædelse som statsobducent og
professor i retsmedicin holder dr.med. Annie Vesterby
Charles forelæsningen “Omsorg for retfærdighed – et
retsmedicinsk perspektiv i børnehøjde”. Auditorium
2, Søauditorierne.

KL. 20. POETRY SLAM
Nordhavns-gade 1. Arr.: STUDENTERHUS ÅRHUS.

Søndag 27.
KL. 15. DOKKEN 02
En-dags festival med orkestre i genrer, man ikke
støder på hver dag. Kr. 40/60. Nordhavns-gade 1.
Arr.: STUDENTERHUS ÅRHUS.

Mandag 28.
KL. 14.15. THE ALGORITHMIC REVOLUTION
Peter Weibel, head of Zentrum für Kunst und Medien-
technologie, Karlsruhe, on interplays between digital
art, op art, cinetic and cybernetics and mathematics.
Kasernen, lok. 226 (indgang C), Langelands-gade 139.
Arr.: Forskningsprojektet Interfacekulturens Æstetik.

**KL. 15.15. INCONSISTENT PACIFIST
AND RELATIVELY JEWISH**
Professor Dieter Hoffmann, Max Planck Institute for
History of Science, Berlin, on Albert Einstein in Berlin.
G4, Matematisk Institut. Arr.: Steno Instituttet.

KANDIDATMØDE

Er du snart færdiguddannet
– så mød op på vores kandidatvejledningsmøde

Roskilde Universitetscenter
Universitetsvej 1, Auditorium i bygning 45.0

Tirsdag den 22. november 2005
kl. 12.30 - 16.00

Aarhus Universitet
Søauditorierne, Bygning 1252
Auditorium 3 (DJØF og AAK)
Auditorium 4 (GL, DM og MA)

Torsdag den 1. december 2005
kl. 13.00 - 16.00

Københavns Universitet
Hovedbygningen, Frue Plads, lokale H03 (DJØF og AAK)
og lokale H06 (GL, DM og MA)

Torsdag den 8. december 2005
kl. 16.30 - 20.00

Arrangør:
Et samarbejde mellem universiteternes centrale studie-
og erhvervsvejledning, Dansk Magisterforening (DM),
Gymnasieskolernes Lærerforening (GL), Magistrenes
Arbejdsløshedskasse (MA), Danmarks Jurist- og Økonom-
forbund (DJØF) og Akademikernes Arbejdsløshedskasse
(AAK).

Program

Universitetet
• afslutningen af uddannelsen og
udslusningsregler

A-kasserne: AAK og MA
• hvad kan a-kassen gøre for mig?
• dimittendregler
• dagpenge

**Organisationerne:
DJØF, DM, GL og MJS**
• jobsøgning - hvordan får jeg mit
første job?
• hvor er jobbene?
• ledighed og beskæftigelse
• hvad er lønnen, og hvordan er
markedsvilkårene?
• gode kontrakter
• kompetence- og karriereudvikling

Alice Hansen

Forløsning, når den går op

SUDOKU

Firkanter bestående af 81 felter, der skal udfyldes med tal, er på rekordtid gået hen og blevet den halve verdens foretrukne overspringshandling. Sudoku lyder navnet på tallegen, hvis nogen skulle have holdt ferie på Mars de sidste tre-fire måneder. Alle aviser, der regner med også at eksistere om to år, har fået en eller flere Sudokuer, og på boghandlernes bestsellerliste for fagbøger indtager Sudoku-bøger samtlige pladser fra 1-10.

Alle er ramt, mænd og kvinder i alle aldre. Men måske især kvinder. Bagsideredaktørens hustru er en af dem, der på kort tid har fået et decideret anfald af Sudoku-bacillen. Knap er hun kommet inden for døren, før hun spørger efter avisen, og det er ikke for at følge med i, om Helge Sander har fået nogle nye venner, der skal have tre flasker Barolo-vin på ministeriets regning. Det er selvfølgelig for at løse dagens Sudoku.

– Det er sådan en forløsning, når den går op, siger hun.

I omgangskredsen er det også kvinder, der er faldet for spillet med det japanske navn, der betyder "at læse tal". Måske er det, fordi kvinder gerne vil udvikle deres venstre hjernehalvdel, sådan som spillet hævdes gøre. Det er som bekendt i den venstre hjernehalvdel, at evnen til logisk tænkning, men også til lykke og glæde, er lokaliseret. Spørgsmålet rejser sig derfor, hvorfor der er så få kvinder, der spiller skak og er gode til det? Blandt de 100 bedste skakspillere i verden er kun en kvinde. Måske der her ligger et forskningsprojekt og venter.

Bog-hit

Boghandler Lillian Bang-Pedersen fra

Bog&Idé på Amager bekræfter, at det især er kvinder, der køber de mange Sudoku-bøger.

– Ja, det er der slet ingen tvivl om. Og jeg løser dem også selv. Det er sådan en sjov og hyggelig beskæftigelse, når man kommer hjem om aftenen, siger hun.

Hendes kollega fra Bog&Idé på strøget i Århus, Steen Larsen, er ikke så sikker.

– Det har jeg godt nok ikke ført regnskab over. Det er rigtigt, at vi sælger mange Sudoku-bøger, men de er jo også billige, så man kan ikke sammenligne dem med bøger til 300 kr. Mælk er jo også mere populært end færejne, selv om de hver især kan være interessante, siger han.

Den lader vi lige stå et øjeblik og spørger videnskaben, om der kan være en forklaring på Sudoku-dillen.

Globaliseringen

Antropolog og biolog Andreas Roepstorff fra Centeret for Funktionel Integrativ Neurovidenskab på Aarhus Universitet har lavet sin egen lille uvidenskabelige forskning i Sudoku-fænomenet.

– Det er jo interessant, at det er blevet sådan et kolossalt globalt fænomen, og det tror jeg hænger sammen med, at spillet er helt kultur- og kontekstfrit. Det kræver kun det matematiske sprog, siger han.

Spillet opstod i USA i 70'erne, hvor det ikke slog an, men så kom det til Japan og blev uhyre populært, bl.a. fordi japanerne har det svært med kryds og tværs. Tegnsproget egner sig ikke til det. Fra Japan har tallegen nu bredt sig til Vesteuropa.

Intelligent crack cocaine

Kigger man mere hjernemæssigt på sagen, er der også en forklaring, mener Andreas Roepstorff.

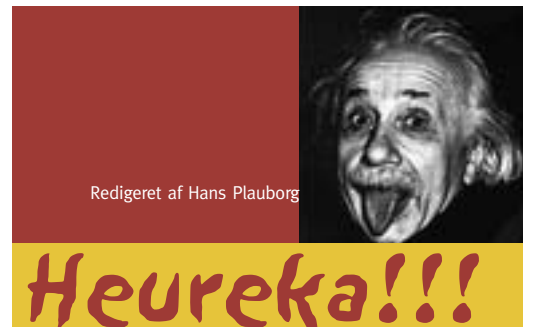
– Sudoku er blevet kaldt "the intelligent crack cocaine", hvor "crack" også spiller på, at man løser en gåde. Det er nok meget rammende. Når man løser en Sudoku, udløses der belønningsagtige stoffer i hjernen, bl.a. dopamin, og det er de samme stoffer, der udløses, når man tager stoffer, får god mad, spiller computerspil eller har sex, siger han.

Det forklarer dog stadig ikke, hvorfor kvinder skulle være særligt tiltrukket af Sudoku. Roepstorff forsøger igen:

– Måske har det noget at gøre med spillets dogmeagtige karakter. Det er så rent, enkelt og *back to basics*-agtigt – helt modsat computerspil. Det har vi måske brug for i en hyperkompleks verden. Og så er det uhyre transportabelt. Man kan jo tage det med i seng om aftenen, siger Andreas Roepstorff.

Endnu er Sudoku ikke rykket med ind i soveværelset derhjemme, men skal vi tro videnskaben, er det sikkert kun et spørgsmål om tid, før den japanske talrebus også konkurrerer på opmærksomheden i ægtesengen.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

En flot barm – nu med musik

En barm, der kan afspille alt fra Gustav Winckler til Guns N' Roses, kan meget vel blive fremtiden, mener den engelske tænketank BT Futurology.

Moderne plastikchip-teknologi gør det muligt at implantere en MP3-afspiller i en silikonepude, som derefter indsættes i brystet. Herefter har kvinden al sin yndlingsmusik lige ved hånden – under hagen.

Ian Pearson fra BT Futurology, der er kommet med det innovative forslag, siger, at signalet fra brystet uden problemer vil kunne opfanges af en hovedtelefon, og at den indbyggede MP3-afspiller vil kunne styres via Bluetooth – f.eks. via et panel om håndledet.

– Det er meget svært for mig at se brystimplantater som udelukkende noget dekorativt. Hvis en kvinde ønsker "noget" planteret permanent, kan det lige så godt gøre nytte, siger Ian Pearson.

Implanterede chips vil også i fremtiden blive brugt til at advare bæreren mod f.eks. forhøjet blodtryk, diabetes og brystkræft, siger han.

Universitetssekretærens fornemmelse for slik

Forskere inden for den særlige disciplin "slikskåls-psykologi" har opdaget det, de fleste af os vidste i forvejen: Ude af øje, ude af sind.

I et forsøg på Cornell Medical College i New York lod fedmeforskerne Louis Aronne og Brian Wansink 40 universitetssekretærer friste af skåle med hver især 30 Hershey's Kisses – delikate små chokoladekys indpakket i glittet papir. Nogle stod i gennemsigtige andre i uigennemsigtige skåle på sekretærernes bord, mens andre var anbragt i de samme skåle i vindueskarme eller på borde et stykke væk fra sekretærernes egne. Hver aften blev skålene fyldt op, og efter fire uger gjorde forskerne status.

– Resultatet bør få os til at tænke mere over, hvad vi gør for at underminere folks viljestyrke, siger Louis Aronne om det skræmmende resultat: Sekretærerne spiste i gennemsnit 7,7 kys om dagen fra glasskålene på bordet og 4,6 kys fra de uigennemsigtige skåle, mens de spiste 5,6 kys fra glasskålene i vindueskarmen og blot 3,1 kys fra de uigennemsigtige skåle i vindueskarmen.

I de efterfølgende interviews overvurderede samtlige sekretærer, hvor mange kys de havde spist fra de skåle, hvor de skulle rejse sig for at få chokoladen, mens de undervurderede, hvor mange de havde spist fra skålene, der var lige ved hånden.

Tyk af at tænke

Og mere fra fedmeforskningens spydspids. Canadiske forskere fra Laval University i Canada mener at have fundet en ny sammenhæng mellem fedme og den moderne livsstil, nemlig den, at tankevirksomhed øger appetitten.

Professor Angelo Tremblay fra universitetet lod i et forsøg en række personer arbejde ved en computer i 45 minutter, mens en anden gruppe blot slappede af. Efterfølgende indtog de folk, der havde arbejdet, i gennemsnit 220 kalorier mere end dem, der havde slappet af.

Forklaringen kan ifølge Tremblay være, at hjernen forbrænder glukose (sukker). Så selv om folk, der sidder 45 minutter foran en computerskærm, kun forbrænder 3 kalorier, føler de sig alligevel skrupelsløst.